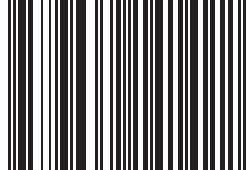

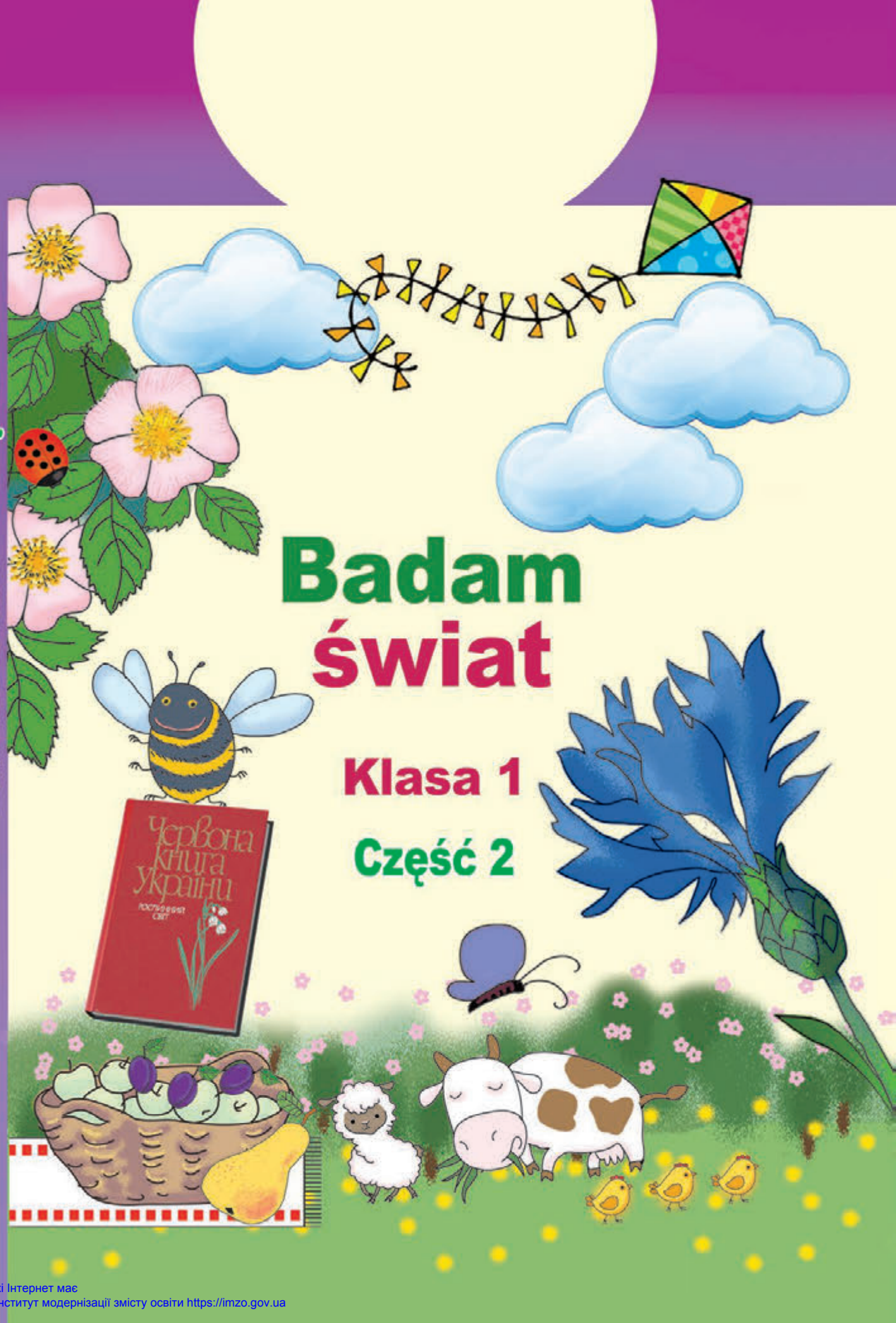
ISBN 978-966-914-142-2

9 789669 141422 >

Badam świat Część 2

2018

Badam świat

Klasa 1

Część 2

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика *Михайла Вербицького*
Слова *Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Badam świat

Podręcznik do zajęć zintegrowanych
dla klasy 1. szkół ogólnokształcących
z polskim językiem nauczania
(w 2 częściach)

Ча́ść 2

Zalecany przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Ukrainy

Львів
Видавництво «Світ»
2018

УДК 57.081.1(075.2)
Я11

Перекладено за виданням:

Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1-го кл. закл. заг. серед. освіти
(у 2-х ч.) : ч. 2 / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ольга Гнатюк,
Ніна Павич. — Київ : Генеза, 2018

Авторський колектив:

Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ольга Гнатюк, Ніна Павич

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ МОН України від 06.07.2018 № 734)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Oznaczenia umowne

— słuchamy, opowiadamy

— obserwujemy, badamy

— pracujemy w parach, grupach

— wykonujemy zadanie praktyczne

— rozważamy

— sprawdzamy siebie

Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл.
Я11 заг. серед. освіти з навч. польською мовою (у 2-х ч.) :
ч. 2 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, О. Гнатюк, Н. Павич ;
пер. Т.-А. Калуські. — Львів : Світ, 2018. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-914-140-8

ISBN 978-966-914-142-2 (Ч.2)

ISBN 978-966-914-140-8;
978-966-914-142-2 (Ч.2) (польськ.)
ISBN 978-966-11-0439-5;
978-966-11-0924-6 (ч.2) (укр.)

УДК 57.081.1(075.2)

© Гільберг Т., Тарнавська С., Гнатюк О.,
Павич Н., 2018
© Видавництво «Генеза», оригінал-
макет, 2018
© Калуські Т.-А., переклад польською
мовою, 2018

JA I ŚWIAT WOKÓŁ MNIE

ŚWIAT, KTÓRY MNIE OTACZA

RÓŻNORODNOŚĆ ROŚLIN. ICH BUDOWA

Przypomnijcie sobie, które rośliny widzicie codziennie po drodze do szkoły.

W przyrodzie jest bardzo dużo roślin: i wielki dąb, i mały fiołek, i pachnąca róża, i piekąca pokrzywa.

Niektóre rośliny rosną w lesie, na przykład leszczyna, świerk, konwalia. Mniszek i koniczyna rosną na łące. Turzycę można zobaczyć na brzegu rzeki lub jeziora, a grzybienie białe i rżesę – w samej wodzie.

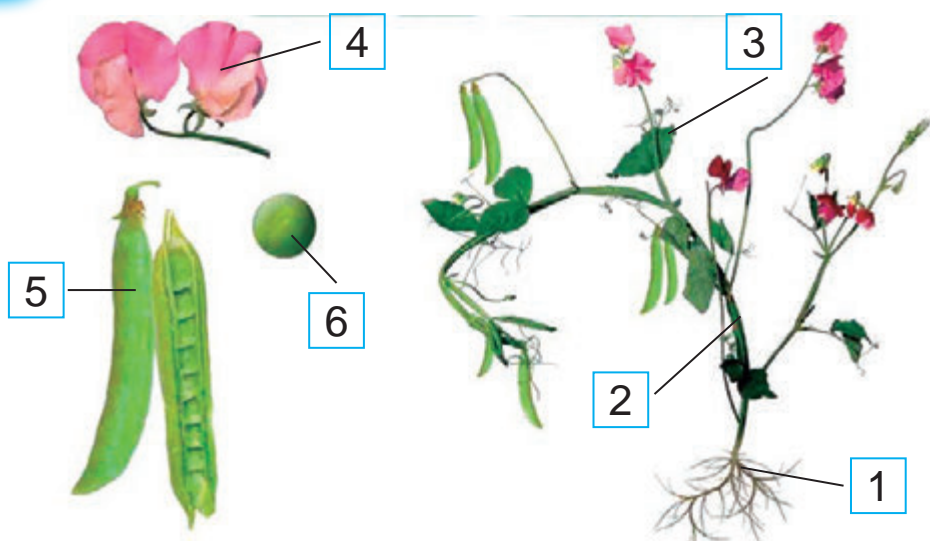
Opowiedzcie, gdzie rosną przedstawione rośliny. Które rośliny rosną na klombie, a które – na grządce? Nazwijcie rośliny, które znacie.

Wszystkie rośliny różnią się od siebie, ale mają takie same części – **organy**: **korzeń**, **łodyga**, **liście**, **kwiaty**, **owoce z nasionami**.

Nazwijcie organy rośliny.

Rośliny składają się z dwóch części: nadziemnej i podziemnej. Nazwijcie organy części podziemnej.

Wymieńcie organy roślin. Określcie, do których roślin one należą.

Przyjrzyjcie się kilku roślinom doniczkowym. Wymieńcie ich organy.

Porównajcie organy tych roślin. W czym są podobne do siebie, a czym się między sobą różnią?

Wniosek.

Świat roślin jest bardzo różnorodny. Wszystkie rośliny są różne. Rośliny mają takie organy: korzeń, łodygę, liście, kwiaty, owoce z nasionami.

Czy wiecie, że...

Bambus – roślina, która bardzo szybko rośnie. W ciągu doby zwiększa ona swoją wysokość prawie o 1 metr. Wysokość bambusa może sięgać wysokości budynku dziewięciopiętrowego.

DRZEWA, KRZEWY, TRAWY. ROŚLINY LIŚCIASTE I IGLASTE

Wśród roślin są drzewa, krzewy, trawy.
Drzewa mają jedną mocną łodygę, którą nazywamy **pniem**.

U krzewów od korzenia rośnie kilka mocnych twardych łodyg.

Trawy mają łodygi miękkie, soczyste, koloru zielonego.

Określcie, która z przedstawionych roślin jest drzewem. Która – krzewem? Która – trawą? Czym one się różnią od siebie?

Drzewa i krzewy mogą być liściaste lub iglaste.
Rośliny liściaste mają liście podobne do płytki.
Rośliny iglaste mają liście bardzo cienkie, podobne do igły. Nazywamy je **igliwiem**.

Określcie, które drzewo jest iglaste, a które – liściaste. Czym się między sobą różnią?

Jakie rośliny zostały przedstawione: liściaste, czy iglaste.

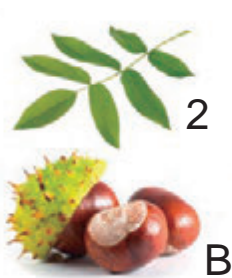

Zapytajcie dorosłych, jakie rośliny iglaste rosną w lasach waszej miejscowości.

Wszystkie drzewa wyrastają z nasiona, ale różnią się między sobą kształtem liści i nasion.

„Ułóżcie” pary: płody – liść.

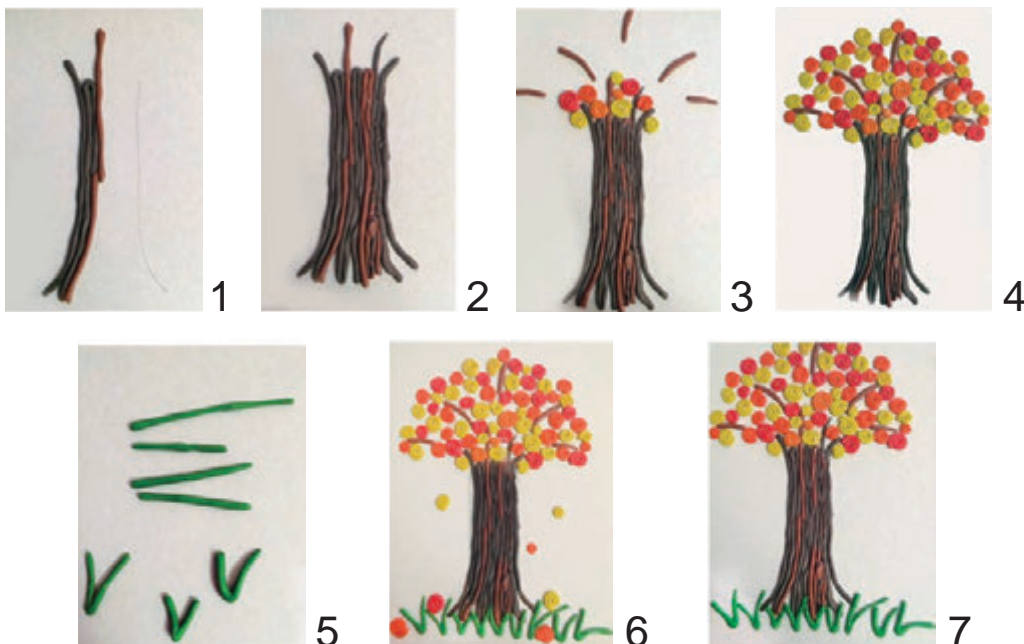

Wykonajcie fantastyczne drzewo według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: plastelina w różnych kolorach, szpatułka, deseczka do lepienia, twardy papier albo karton.

Wykonajcie po kolei:

Wniosek.

Wśród roślin wydzielamy drzewa, krzewy i trawy. Rozróżniamy rośliny liściaste i iglaste.

Czy wiecie, że...

W lesie iglastym bardzo lekko się oddycha. Kiedy człowiek wędruje po lesie iglastym, ustępuje jego zmęczenie i napięcie.

ROŚLINY DZIKO ROSNĄCE I UPRAWNE

Przypomnijcie sobie, które rośliny rosną na łące, w lesie, a które – uprawiają ludzie.

W przyrodzie można zobaczyć rośliny, których nikt nie sadił i o które nikt nie dba. To **rośliny dziko rosnące**. Na polach, ogrodach, w sadach i parkach ludzie uprawiają **rośliny uprawne**.

Które rośliny są dziko rosnące, a które – uprawne?

Opowiedzcie według schematu, jakie występują rośliny uprawne.

ROŚLINY UPRAWNE

Warzywne

Owocowe

Zbożowe

Ozdobne

Jakie rośliny uprawne hodują wasi bliscy na działce przydomowej lub ogródku działkowym? Po co ludzie uprawiają rośliny uprawne?

Dokończcie każdy rząd, nazywając po dwa przykłady. W jakie grupy można połączyć te rośliny?

Odgadnijcie zagadki.

- W sadzie za chatką w zielonym wianku, czerwonych koralach stoi młoda dziewczyna. Przybiega do niej dzieci gromada: za korale każde – smyk! No i wrzuca na język.
- Siedzi dziewczyna w komorze, a warkocz ma na dworze.

Do jakich roślin należą słowa-odpowiedzi na zagadki? Udowodnijcie wasze odpowiedzi.

Odgadnijcie zagadkę.

Podobny jest do słońca,
nadaje się na olej,
żółte płatki ma,
do słońca je obraca.

Słonecznik – „kwiat słońca”. Kiedyś był uprawiany jako roślina ozdobna. Z czasem – dla nasion, którymi się objadano. Z kwiatów słonecznika parzy się herbatę. Ludzie nauczyli się z nasion słonecznika otrzymywać olej. Teraz jest on pożytecznym produktem spożywczym.

Opowiedzcie o znaczeniu słonecznika dla ludzi i zwierząt.

Obejrzyjcie nasiona różnych roślin. Czym są podobne do siebie i czym się między sobą różnią? Które z nich są roślinami słonecznikowymi?

Zbadajcie nasiona słonecznika.

- Jakiego jest koloru, kształtu, rozmiaru?
- Spróbujcie smak nasion.
- Czy nasiona mają zapach?

Czy wiecie, w jaki sposób otrzymuje się olej?

Najprostszym sposobem otrzymania oleju z nasion jest tłoczenie (wyciskanie). Najpierw nasiona się podgrzewa na patelniach, a potem w wyniku ciśnienia prasy tłoczy się olej.

Wykonajcie doświadczenie. Otrzymajcie olej z nasion słonecznika.

Będą wam potrzebne:

1. Rozetrzyjcie nasiona w moździerzu za pomocą tłuczka. Co zauważyliście?
2. Wyłóżcie otrzymaną masę na serwetkę. Nakryjcie drugą serwetką i przyciśnijcie. Co zauważyliście?
3. Wyciągnijcie wniosek.

Wniosek.

Wszystkie rośliny dzielą się na dziko rosnące i uprawne. Wśród uprawnych wyróżniamy rośliny warzywne, owocowe, zbożowe i ozdobne.

RÓŻNORODNOŚĆ ZWIERZĄT. ZWIERZĘTA DZIKIE I HODOWLANE

W środowisku przyrodniczym istnieje bardzo dużo zwierząt. Dla jednych zwierząt ich domem jest las, dla innych – łąka. Zwierzęta mieszkają tam, gdzie mogą znaleźć jedzenie – w wodzie, na ziemi, pod ziemią.

Opowiedzcie, gdzie mieszkają przedstawione zwierzęta.

Rozróżniamy takie grupy zwierząt: **owady, ryby, ptaki i ssaki.**

Które zwierzęta rozpoznaliście na zdjęciu?

Do jakich grup one należą?

Zwierzęta, które żyją w środowisku naturalnym i same szukają sobie jedzenia, nazywamy **dzikimi**. Zwierzęta **hodowlane** są chowane przez ludzi, którzy je karmią, budują dla nich schronienie, dbają o ich potomstwo.

Nazwijcie przedstawione zwierzęta. Które z nich są dzikie? Które – hodowlane? Co wiecie o tych zwierzętach?

Opowiedzcie, co człowiek otrzymuje od zwierząt hodowlanych.

Przeczytajcie zdania, zamieniając rysunki słowami.

rodzi

Z

, które niesie

, wykluwają się

rodzi

Ułóżcie opowiadanie o tym, jak ludzie dbają o zwierzęta hodowlane.

Odgadnijcie zagadkę.

Piękny ogon, grzebień, skrzydła.
Kto tak śpiewa, jak artysta?

Co pomogło w jej odgadnięciu?

Opowiedzcie, gdzie żyją przedstawione zwierzęta.

Wniosek.

Świat zwierząt jest bardzo różnorodny. Należą do niego owady, ryby, ptaki, ssaki. Rozróżniamy zwierzęta dzikie i hodowlane.

Czy wiecie, że...

Krowy mogą spać stojąc.

Waga płetwala błękitnego równa się wadze 30 słoni,
a długość – długości 3 autobusów.

OWADY I RYBY

Przyjrzyjcie się zdjęciu owadów. Które z nich widzieliście w naturze?

stonka ziemniaczana

biedronka

jelonek rogacz

chrabąszcz majowy

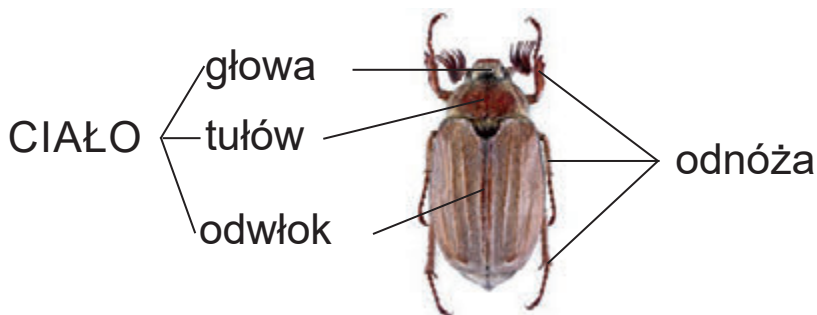
pasikonik

paź królowej

Opiszcie jednego z przedstawionych owadów.

Owady można spotkać wszędzie: w lesie, na łące, na polu, w sadzie, na grządce, nawet u siebie w domu! Owady – to zwierzęta, których ciało składa się z **głowy, tułowia, odwłoka i sześciu odnóży**.

Co na rysunku jest „zbędne”? Dlaczego?

Wymieńcie przedstawione zwierzęta. Jak można je nazwać jednym słowem? Które z nich widzieliście? Gdzie?

karaś

okoń

szczupak

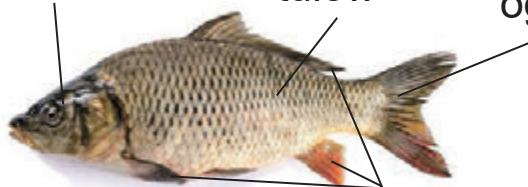
gładzica

Zwierzęta te nazywamy **rybami**. Ryby żyją w akwenach: oceanach, morzach, rzekach, stawach. Ciało większości ryb jest pokryte śliską łuską. Ryby pływają za pomocą płetw i ogona.

głowa

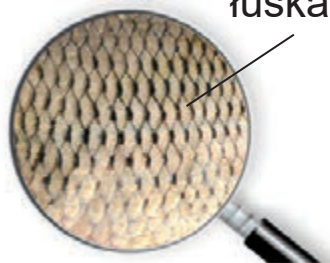
tułów

ogon

płetwa

łuska

Poznajcie ryby za pomocą fragmentów części ich ciała.

Odgadnijcie zagadkę.

Pływa pod mostem, ogonem faluje,
po ziemi nie chodzi, żyje sobie w wodzie.

Wykonajcie z kartonu zabawkę biedronkę według wzoru lub własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: karton w kolorze czarnym, czerwonym, żółtym i białym, włóczka, czarna kredka lub flamaster, ołówek, szablon (kóleczka), nożyczki, klej.

Wykonajcie po kolei:

1. Wytnijcie szablon kóleczek.
2. Ułóżcie na czarnym kartonie szablon. Obwiedźcie je ołówkiem i wytnijcie.
3. Na większym kóleczku przy pomocy dorosłych wytnijcie dwa otwory na palce.
4. Szablon większego rozmiaru ułóżcie na czerwonym kartonie, obwiedźcie ołówkiem i wytnijcie.
5. Kóleczko w kolorze czerwonym przetnijcie na pół. Na dwóch połówkach namalujcie kropeczki czarnego koloru.
6. Połączcie elementy zabawki klejem i poczekajcie, żeby wysechł. Wykonajcie ozdoby zabawki. Przyklejcie oczy, buzię i czułki.

Wniosek.

Owady i ryby to zwierzęta. Ciało owadów składa się z głowy, tułowia, odwłoku. Owady mają trzy pary odnóży.

Ciało większości ryb pokryte jest śliską łuską. Ryby mieszkają w akwenach.

PTAKI I SSAKI

Ptaki żyją na całym świecie. Mają **dziób**, **skrzydła**, a **ciało** jest pokryte **piórami**. Właśnie te cechy odróżniają ptaki od innych zwierząt.

Ptaki, które żyją u nas cały rok, nazywamy **osiadłymi**. Podajcie ich nazwy.

Ptaki, które przylatują do nas na wiosnę, nazywamy **wędrownymi**. Są to – jaskółki, słowiki, szpaki, bociany.

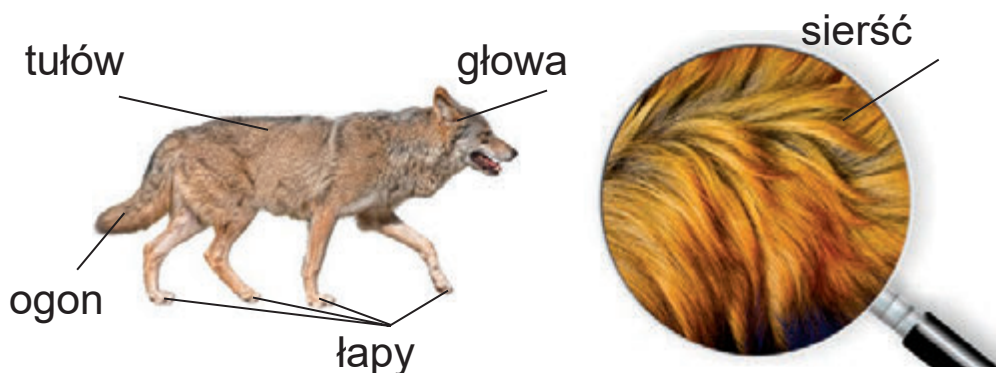
Opiszcie jednego z przedstawionych ptaków.

Które zwierzęta poznaliście? Podajcie ich nazwy.

Przedstawione zwierzęta można określić jednym słowem – **ssaki**. Większość ssaków ma ciało pokryte sierścią. Swoje potomstwo karmią one mlekiem. Wiele z nich mieszka w lesie.

Dowiedzcie się od dorosłych, jakie ssaki mieszkają w waszej okolicy. Wymyślcie opowiadanie o jednym z nich.

Które z tych ssaków widzieliście? Gdzie dokładnie?
Który z nich mieszka w waszej miejscowości?

Letnim wieczorem można zobaczyć nietoperze.
Ich przednie łapy przekształciły się w skrzydła. Nietoperze są zwierzętami pożytecznymi.
Zjadają one owady szkodniki.

Co nietoperze mają wspólnego z innymi ssakami, a czym się między sobą różnią?

Razem z sąsiadem/sąsiadką z ławki określcie, które zwierzę jest "zbyteczne" na rysunku. Objaśnijcie dlaczego.

Odgadnijcie zagadki.

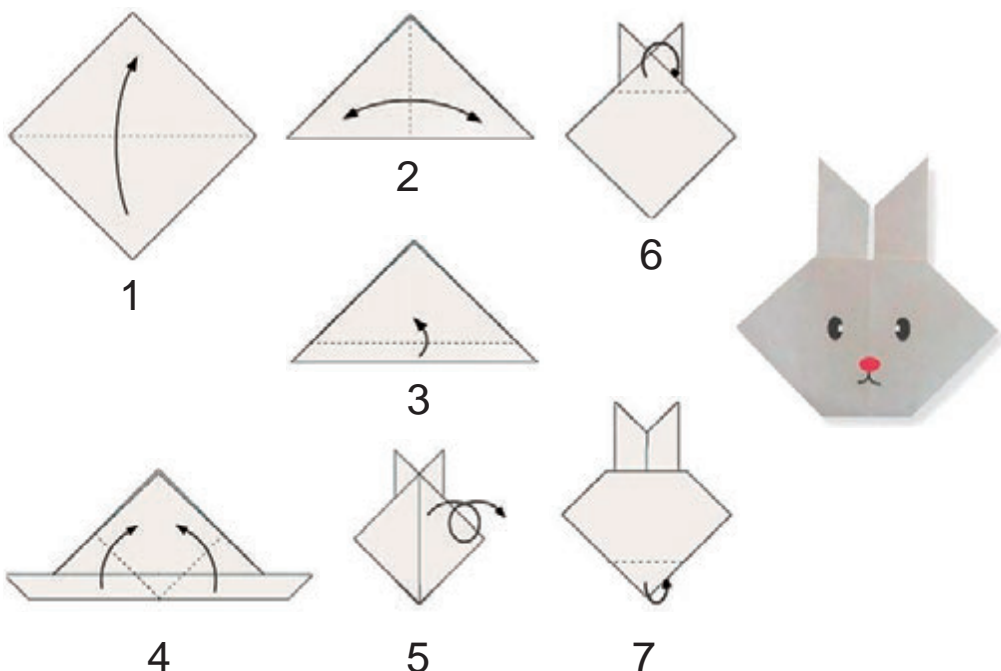
- Mały, ślepy, całe pole przeorał.
- Nie krawiec, a z igłami chodzi.

Wykonajcie, wykorzystując technikę origami, zajęcia według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: kartka papieru w kolorze szarym, linijka, ołówek, flamastry albo kredki w kolorze czarnym i czerwonym, nożyczki.

Wykonajcie kolejno:

Wniosek.

**Świat ptaków jest bardzo różnorodny.
Wyróżniamy ptaki osiadłe i wędrowne.
Ptaki to bardzo pożyteczne zwierzęta.
Niszczą one szkodliwe owady.
Większość ssaków ma ciało pokryte sierścią.
Swoje potomstwo karmią one mlekiem.**

OCHRONA PRZYRODY

Przyroda daje człowiekowi ciepło, światło, powietrze, wodę i pożywienie. Ludzie wytwarzają z materiałów przyrodniczych przedmioty codziennego użytku.

Przyjrzyjcie się ilustracjom. Co daje przyroda człowiekowi?

Opowiedzcie sobie nawzajem, co podoba się wam najbardziej w przyrodzie.

Zróbcie coś pożytecznego: na wiosnę, razem z dorosłymi, posadźcie drzewo.

Według rysunków opowiedzcie, które z dzieci dba o przyrodę, a które ją niszczy? Dlaczego?

Pomyślcie, co powiecie chłopczykowi, który celuje z procy do ptaszka.

A co – dziewczynce, która nazrywała bukiet kwiatów?

Ułóżcie zasady zachowania się w lesie, w parku.

Wniosek.

**Bądźcie przyjaciółmi przyrody.
Ochroniajcie i kochajcie przyrodę.
Ona się wam odwdzięczy darami.**

Czy wiecie, że...

Zakopując orzechy, żołądźcie i inne nasiona, każda wiewiórka co roku „sadzi” 20–25 drzew.

JA I MOJE ZDROWIE

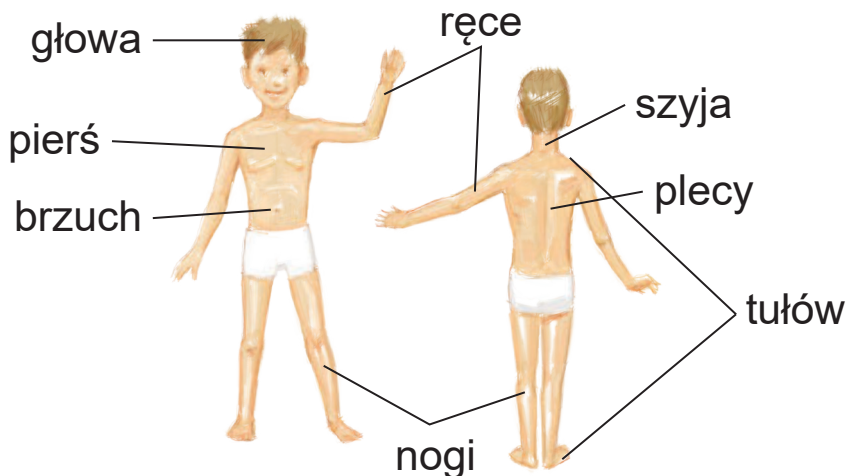
CIAŁO CZŁOWIEKA

Czym różnią się między sobą ludzie przedstawieni na rysunku? W czym są podobni do siebie?

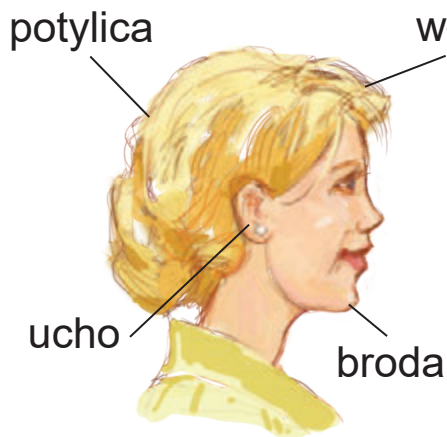
Z jakich części składa się ciało człowieka? Nazwijcie i pokażcie części.

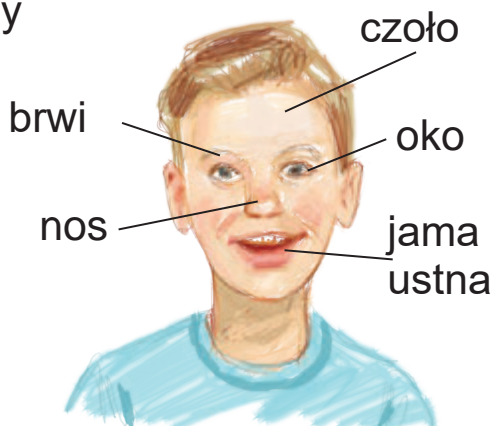
Człowiek powinien w sposób odpowiedzialny odnosić się do swojego zdrowia.

Pokażcie, gdzie macie potylicę, brodę, czoło, brwi.

Głowa

Twarz

W głowie znajduje się mózg. Kieruje on narządami naszego ciała. Dzięki mózgowi możemy myśleć, mówić, odczuwać itp.

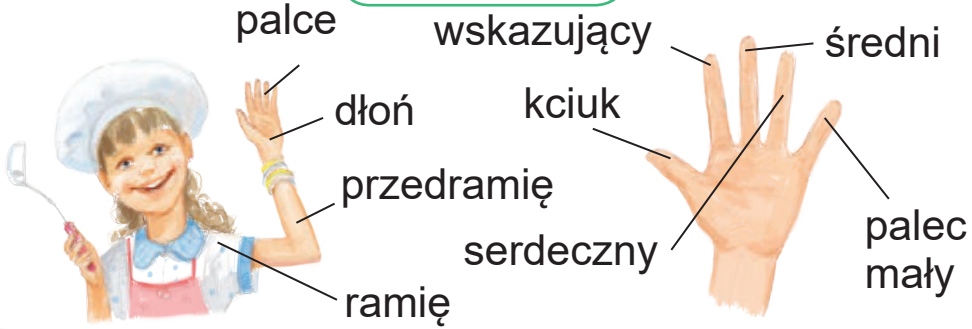

Opowiedzcie, co dzieci robią rękami.

Ręka składa się z **ramienia**, **przedramienia**, **dłoni** i **palców**. Ile palców ma ręka? Nazwijcie je.

Budowa ręki

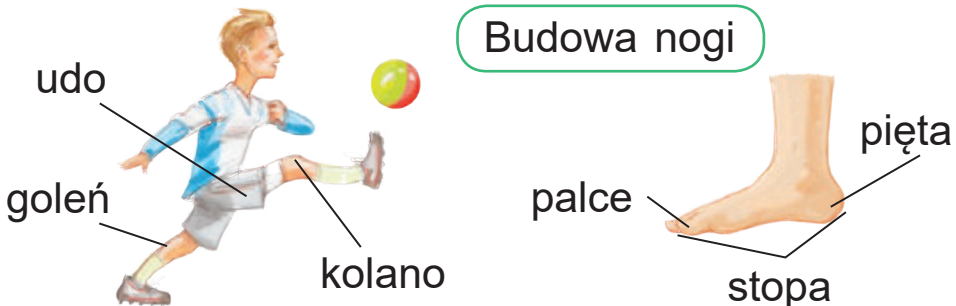

Po co człowiekowi są potrzebne nogi? Ile ma ich człowiek?

Noga składa się z **uda**, **goleni**, **stopy** z **palcami**. Na tylnej części stopy znajduje się **pięta**. Noga zgina się w **kolanie**.

Budowa nogi

Na opuszkach palców rąk są maleńkie linie – „bruzdy”. Tworzą one wzór.

Zbadajcie odcisk swojego palca.

Będą wam potrzebne: pędzelek, taśma samoprzylepna, rozdrobniony grafit, szklanka, biała kartka.

Wykonajcie po kolei:

1. Weźcie do rąk czystą przezroczystą szklankę.
2. Miejsce, którego dotykały palce posypcie rozdrobnionym grafitem.
3. Resztki grafitu strzepnijcie pędzelkiem.
4. Na to miejsce dokładnie przyklejcie kawałek taśmy samoprzylepnej, po to, żeby proszek przylepił się do niej.
5. Aby zobaczyć odcisk nie w odbiciu lustrzanym, przenieście go na papier. W tym celu kawałek taśmy samoprzylepnej przyklejcie do białej kartki papieru.
6. Porównajcie odciski swojego palca i palców swojej koleżanki/kolegi w klasie.
7. Zróbcie wniosek.

Słowniczek

Grafit – wkład ołówka w kolorze szarym, który pozostawia ślad na papierze.

Wykonajcie z plasteliny narciarza według wzoru albo własnego pomysłu. Nazwijcie części ciała, z których będziecie lepić figurę narciarza.

Będą wam potrzebne: plastelina (kolor dowolny), deseczka do plasteliny, łopatkę.

Wykonajcie po kolei:

Zastanówcie się, jakie cechy charakteru powinien mieć człowiek, żeby uprawiać narciarstwo. W jakiej porze roku najlepiej uprawiać ten rodzaj sportu?

Wniosek.

Wszyscy ludzie wyglądają inaczej, chociaż ciało ludzkie jest zbudowane jednakowo. Składa się ono z głowy, tułowia, kończyn górnych i dolnych. Mamy dbać o swoje ciało i zdrowie.

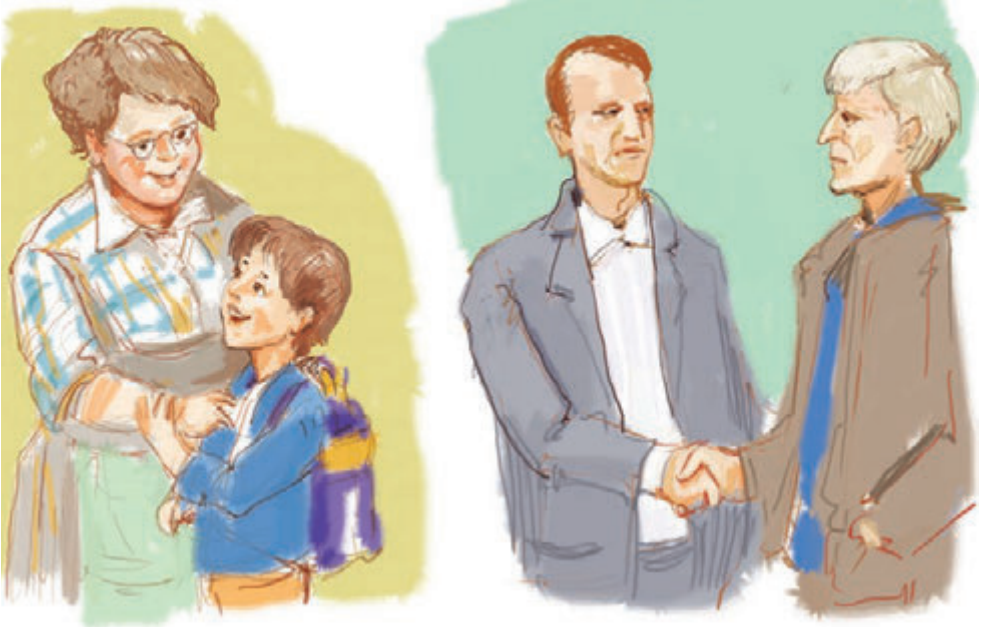
RADOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE

- Jaki bywa nastrój?
- Czy macie jednakowy nastrój w ciągu całego dnia?
- Co wpływa na wasz nastrój?
- Co może poprawić wasz nastrój?
- Co poprawia nastrój waszym bliskim?

Z kim lubicie się witać? Dlaczego? Objaśnijcie.

Przywitalicie się nawzajem. Złóżcie sobie życzenia wspaniałego nastroju.

Czy poprawił się wasz nastrój po złożeniu życzeń?
Jak myślicie, dlaczego?

Posłuchajcie humoreski.

DZIWNY UCZEŃ

Dwoje wnucząt dziadek
stary na ramieniu
składa, słuchają go
wnuki, bajki opowiada.
Nagle mniejszy się pyta:
– A powiedz, dziadziuniu:
czy byłeś pierwszakiem?
– Ależ byłem, Pawełku.
– Ale numer! – ze śmiechu
płaczą wnet dzieciaki. –
Jak do szkoły chodziłeś
dziadku – łysy z siwą brodą.

Pawło Głazowyj

Słowniczek

Humor – to wyrozumiały i pobłażliwy stosunek do czegoś albo kogoś, który ma na celu rozśmieszenie.

Wniosek.

Uśmiech i śmiech pomagają pokonać smutek, lęk i strach, wzmacniają poczucie własnej pewności.

Śmiech, uśmiech – to cechy zdrowia.

Humoreski sprawiają, że ludzie stają się weselsi i lepsi.

ĆWICZENIA FIZYCZNE I ZDROWIE

Aby być zdrowym człowiekiem, trzeba wykonywać ćwiczenia fizyczne. Dzięki ćwiczeniom fizycznym prawidłowo rozwija i formuje się ciało człowieka. Człowiek staje się zdrowy i silny, jak również ma dobry nastrój.

Ile macie lekcji wychowania fizycznego w tygodniu?
Czy robicie jakieś ćwiczenia fizyczne w domu?
Na jakie sekcje sportowe chodzicie?

Jazda na rowerze prawidłowo rozwija równowagę.
Uczcie się dobrze jeździć na rowerze!

Nazwijcie ćwiczenia, które są korzystne dla zdrowia.

Dla którego dziecka piłka nożna korzystnie wpłynie na zdrowie? Dlaczego?

Aby pokonać zmęczenie, wykonajcie parę ćwiczeń fizycznych. Wykonajcie ćwiczenie „jaskółka”. Potrenujcie biegi, wysoko podnosząc kolana albo mocno wyginając nogi do tyłu, albo biegając na miejscu.

Wykonajcie ćwiczenia dla oczu. „Namalujcie” oczami linie, które sobie wyobraźcie.

Zaproponujcie ćwiczenia dla palców rąk.

Aby być zdrowym, trzeba się hartować.
Hartowanie organizmu pomaga człowiekowi uniknąć wielu chorób. Hartowanie trzeba rozpoczynać wtedy, gdy jesteście całkiem zdrowi i znacie zasady hartowania się.
Głównymi pomocnikami w hartowaniu organizmu są słońce, powietrze i woda.

Słowniczek

Hartowanie – jest bardzo ważne dla wzmocnienia zdrowia.

Jakie istnieją zasady hartowania organizmu?
Jak pomaga hartować się słońce, powietrze i woda? W jakim celu trzeba hartować organizm?

Słońce

Powietrze

Woda

Czy wiecie, że...

Chodzenie boso – to jeden z najbardziej rozpowszechnionych sposobów hartowania organizmu.

Wykonajcie według wzoru albo własnego pomysłu szablony do treningu oczu.

Będą wam potrzebne: wąskie wstążki atlasowe w różnych kolorach, materiały do ozdobienia, klej, ołówek, karton.

Wykonajcie po kolei:

1. Na kartonie namalujcie dowolne linie.
2. Odmierzcie potrzebną długość wstążki po to, żeby zakryć nią linie. Odetnijcie potrzebny kawałek wstążki.
3. Nanieście klej na linię, którą narysowaliście ołówkiem.
4. Przyklejcie wstążkę.
5. Nanieście klej na krawędzie wstążki i przyklejcie kwiaty albo cekiny (błyszczące kropeczki).

Wniosek.

Ruch – to zdrowie. Ci, którzy wykonują ćwiczenia fizyczne i trenują sport, mniej chorują, mają więcej czasu na ulubione hobby.

JAKI BYWA ODPOCZYNEK

Kiedy człowiek pracuje, męczy się. Aby odnowić siły trzeba odpoczywać. Najlepszy odpoczynek jest wtedy, gdy na zmianę wykonujemy pracę fizyczną i umysłową. Trzeba na przemian odpoczywać aktywnie i pasywnie. Po czytaniu książki albo grze na komputerze warto zająć się sportem albo zabawą ruchową.

Słowniczek

Aktywny – energiczny, ruchowy.

Pasywny – nieenergiczny, beczynny.

Co robią dzieci na zdjęciu? Jak one odpoczywają: aktywnie czy pasywnie?

A jak wy lubicie odpoczywać?

Sen jest korzystny dla człowieka. Dzieci powinny spać nie mniej niż 10 godzin w nocy i 1 godzinę w dzień. Trzeba kłaść się spać i wstawać o jednej i tej samej porze.

• Opowiedzcie, jak lubicie odpoczywać?
Z kim?

- Czy bardziej podoba się wam odpoczynek aktywny czy pasywny? Dlaczego?
- Czy wasza rodzina planuje odpoczynek w czasie weekendu? Opowiedzcie, jak spędzacie swój wolny dzień.

Wykorzystując ilustracje, opowiedzcie, jak odpoczywają dzieci.

Ile czasu trwa wasz sen nocny? Ile trwa nauka?
Poradźcie się dorosłych i zróbcie wniosek: czy śpicie wystarczającą ilość czasu, spędzacie czas na świeżym powietrzu.

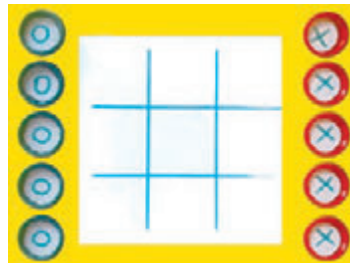

Wykonajcie grę planszową „Kółko i krzyżyk”.

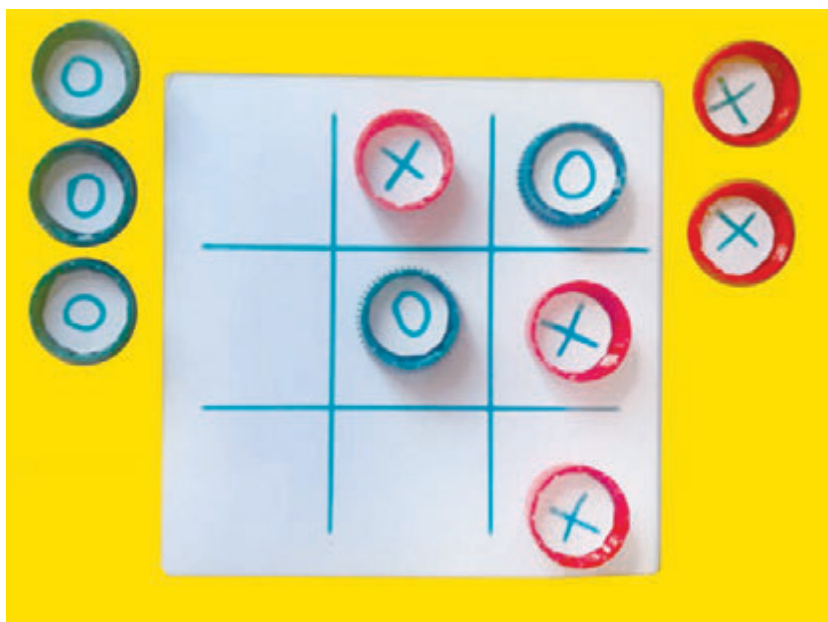
Będą wam potrzebne: kartka twardego papieru, nakrętki od butelek plastikowych.

Wykonajcie po kolei:

1. Namalujcie na papierze pole.
2. Do środka nakrętek od butelek plastikowych wklejcie kółeczka odpowiedniego rozmiaru.

3. Namalujcie znaczki. Można wykorzystać nakrętki różnokolorowe.

Wniosek.

Aktywny i pasywny odpoczynek trzeba kolejno zmieniać. Po zajęciach w szkole najlepszy będzie odpoczynek na świeżym powietrzu.

ODŻYWIANIE I ZDROWIE

Człowiek powinien codziennie jeść, ponieważ jego organizm potrzebuje substancji odżywczych. Jedzenie powinno być urozmaicone. Mięso, ryby, jajka i produkty mleczne pomagają szybciej rosnać i wzmacniają kości. Chleb, makaron, ryż, masło – dostarczają energii.

Których produktów trzeba spożywać najwięcej?
A których – najmniej?

Co lubicie jeść na śniadanie?

Każdego rana trzeba jeść śniadanie.

Jak nazywa się spożywanie jedzenia w dzień?
Wieczorem?

Śniadanie

Podwieczorek

Obiad

Kolacja

Wybierzcie potrawę na kolację.

Pamiętajcie, kolacja powinna być co najmniej dwie godziny przed snem!

Czy obserwowaliście, co jedzą zwierzęta? Czy macie w domu swoich ulubieńców? Co oni jedzą?

Na niemytych rękach i produktach pod mikroskopem można zobaczyć mnóstwo mikroorganizmów (mikrobów). Przed rozpoczęciem przygotowania potraw, trzeba zrobić coś bardzo ważnego.

Co trzeba zrobić przed przygotowaniem jedzenia? Objaśnijcie.

Jak trzeba korzystać z naczyń stołowych?

Po prawej stronie od talerza kładzie się nóż skierowany do niego ostrzemiem, obok – łyżkę stołową, a z lewej strony – widelec. Małą łyżeczkę do deseru kładzie się nad talerzem.

Nakryjcie prawidłowo stół do śniadania.

Słowniczek

Nakrywanie stołu – zasady rozmieszczenia naczyń i potraw na stole.

Opowiedzcie o zachowaniu się dzieci przy stole.
Ułóżcie dla nich zasady zachowania się przy stole.

Wykonajcie lapbook „Zasady zachowania się przy stole”.

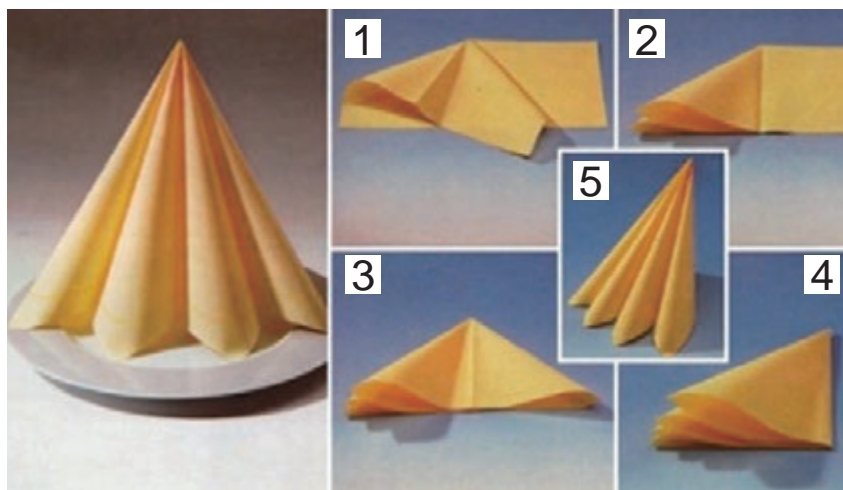

Złóżcie serwetkę papierową według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: serwetki papierowe albo płócienne, talerz plastikowy.

Wykorzystajcie umiejętność składania serwetki, nakrywając stół z okazji święta w waszej rodzinie.

Wykonajcie po kolei:

Wniosek.

Jedzenie ma być urozmaicone, żeby organizm otrzymał wszystkie potrzebne substancje odżywcze. Podczas jedzenia przestrzegajcie zasad zachowania się przy stole.

Czy wiecie, że...

Podczas jedzenia łyżkę trzeba trzymać tak, żeby kciuk leżał z góry na jej trzonku. Zupę czerpie się łyżką od siebie.

ZDROWE JEDZENIE. JAKIE JEST?

Czy lubicie jeść owoce, jagody i warzywa? Jakież? Owoce, jagody i warzywa zawierają wielką ilość substancji odżywczych.

Pamiętajcie! Owoce i warzywa przed jedzeniem trzeba dobrze umyć!

Nazwijcie jednym słowem to, co zostało przedstawione na zdjęciu.

Jakie jedzenie jest korzystne dla człowieka? A jakie – szkodliwe? Objasnijcie dlaczego.

Od zdrowego jedzenia zależy wzrost, rozwój i zdrowie człowieka. Jedzenie ma dostarczać organizmowi substancji odżywczych, witamin i wody.

Jak rozumiecie powiedzenie:

Woda-krynica dla wszystkiego co żyje caryca?

Bez jedzenia człowiek może przeżyć miesiąc, a bez picia – kilka dni.

W ciągu dnia trzeba wypijać 6 szklanek płynów, a podczas upałów – nawet więcej. Oprócz wody, można pić herbatę, sok, mors, kompot. Wodę zawierają pierwsze dania. Nazwijcie je.

Co lubicie pić? Ile szklanek wody wypijacie codziennie?

Skąd biorą się produkty spożywcze?

Wniosek.

Wybierajcie zdrowe jedzenie. Nie zapominajcie codziennie pić wodę.

Czy wiecie, że...

Ukraińcy potrafią nie tylko pracować, ale również dobrze odpocząć i smacznie zjeść. Hałuski, pierogi, barszcz – te dania dawno stały się narodowymi. Kto nie słyszał o połtawskich hałuskach albo niżyńskich ogórkach?! Mieszkańcy Połtawy i Niżyna postanowili uwiekopomnić ulubione dania w rzeźbie.

Pomnik hałuski.
Połtawa

Pomnik ogórka.
Niżyn

MOJE NAJBLIŻSZE OTOCZENIE

JA I MOJA RODZINA

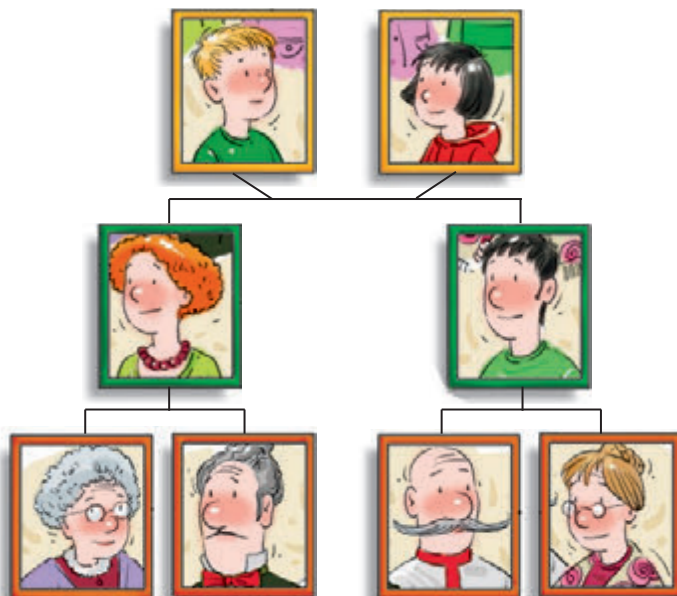
RODZINA – NAJBLIŻSZE MOJE OTOCZENIE

Kogo przedstawiono na zdjęciu?

Kim jesteście w rodzinie? Kim jesteście dla taty i mamy? Dla babci i dziadka?

Ile osób ma rodzina bohatera wiersza? Policzcie je.

MOJA RODZINA

Dziadek, babcia, tata, mama
starszy brat, siostra maleńka.
Każdy imię swoje ma,
A wszyscy razem – my rodzinka.

Wołodymyr Werchoweń

Słowniczek

Rodzina – to najbliżsi ludzie, którzy mieszkają razem.

Jakie imiona mają dziewczęta i chłopcy w waszej klasie? Czy jest tu ktoś podobny do nich? W czym?

Dowiedzcie się od starszych, co oznaczają wasze imiona. Dlaczego nadano wam właśnie takie imiona?

- Kogo nazywamy krewnymi?
- Opowiedzcie o swoich krewnych.
- Kto mieszka razem z wami? Kto mieszka osobno?
- Nazwijcie imiona kilkorga bliskich wam ludzi.
- Czy często się spotykacie?
- Jak lubicie spędzać czas wolny w kole rodzinnym?

Jakie powinny być relacje w rodzinie?

Opowiedzcie o rodzinie Alinki. Kogo ona ma w rodzinie? Z kogo składa się jej rodzina? Zastanówcie się, czym jest kultura rozmowy. Czy jest ona potrzebna w rodzinie?

Przyjrzyjcie się starodawnym i współczesnym zabawkom. Czym one się różnią?

Dowiedzcie się od swoich rodziców, dziadków, jakimi zabawkami bawili się w dzieciństwie. Z czego były zrobione?

Czy można bawić się przedmiotami, przedstawionymi na zdjęciu? Odpowiedź uzasadnijcie.

Wykonajcie obraz „Moja rodzina” według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: kartka kartonu (wybierzcie kolor, który wam się podoba), linijka, ołówek, papier kolorowy (żółty, błękitny i zielony), nożyczki, włóczka mulina w trzech kolorach (wybierzcie kolor włóczki, który wam się podoba), klej PVA.

Wykonajcie po kolei:

Wniosek.

W zgranej rodzinie wszyscy dbają o siebie, kochają i szanują się nawzajem. W rodzinie powinny panować dobre relacje i wzajemna pomoc.

OBOWIĄZKI W RODZINIE

Jak rozdzielono obowiązki członków rodziny?

- Jakie macie obowiązki w rodzinie?
- Czy zawsze je wykonujecie?
- Jakie macie wspólne obowiązki z waszymi bliskimi?
- Kto wam pomaga?

Dobrze w tej rodzinie, gdzie wszyscy tworzą jedno.

Dlaczego ważne jest dbanie o siebie w rodzinie?

Słowniczek

Obowiązek – to, co trzeba zawsze wykonywać.

	Pomagam swojej mamie sprzątać w pokoju. A ty?	Pomagam ...
	Pomagam swojemu tacie majsterkować. A ty?	Pomagam ...
	Pomagam swojemu dziadkowi szukać okularów. A ty?	Pomagam ...
	Pomagam swojej babci gotować zupę. A ty?	Pomagam ...
	Pomagam swojemu bratu ubierać buty. A ty?	Pomagam ...
	Pomagam swojej siostrze nauczyć się liter. A ty?	Pomagam ...

Wniosek.

W rodzinie ludzie dbają o siebie. Wszyscy członkowie rodziny mają swoje obowiązki, które trzeba sumiennie wykonywać.

DOMOWI ULUBIEŃCY

Czy w waszym domu mieszkają zwierzęta? Jakie?
W jaki sposób dbacie o nie?

Obejrzyjcie ilustracje zwierząt domowych.
Które z nich mieszkają w waszym domu?

Jak wabią się wasi ulubieńcy?

Istnieje wiele ras kotów, psów, chomików, papug i innych zwierząt. Każde zwierzę potrzebuje dobrego odnoszenia się do niego. Jeżeli w domu macie ulubieńca, dbajcie o niego.

Czy uważacie, że psy i koty są przyjaciółmi człowieka? Dlaczego?

Jak myślicie, skąd się biorą zwierzęta bezdomne. Jak im można pomóc?

Nazwijcie przedmioty do pielęgnacji kota i psa. Do czego one służą?

Czy zwierzę, które mieszka w waszym domu jest wdzięczne wam za troskę o nim? O co chciałoby was poprosić?

Wykonajcie aplikację pieska z tkaniny według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: kawałek tkaniny z rysunkiem, szablon z kartonu – kółeczko, kartka kartonu dla podłoża, ołówek, nożyczki i klej.

Wykonajcie po kolei:

Zastanówcie się, ile kółeczek trzeba wyciąć, żeby stworzyć aplikację pieska. Nazwijcie swojego pieska. Zastanówcie się, jaki charakter może mieć wasz piesek i z kim może się przyjaźnić.

Wniosek.

Człowiek odpowiada za zdrowie i życie swojego mniejszego przyjaciela. Ma on dbać o niego. Regularnie karmić, wyprowadzać, jeżeli ma taką potrzebę, odwiedzać specjalnego lekarza – weterynarza. Zwierzę – to nie zabawka, a odpowiedzialność!

JAKIE MATERIAŁY CZŁOWIEK WYKORZYSTUJE W ŻYCIU CODZIENNYM

Człowiek wykorzystuje **materiały naturalne** i **tworzywa sztuczne** dla swojego wygodnego życia. Materiały naturalne: drewno, kamień, piasek, glina, ropa, wełna itp.

Tworzywa sztuczne człowiek wytwarza samodzielnie. Są to: skóra sztuczna, plastik, pianka poliuretanowa, guma, cement, szkło, porcelana itp.

Słowniczek

Materiał naturalny – materiał, który stworzyła natura.

Tworzywo sztuczne – materiał, który stworzyli ludzie. W naturze on nie występuje.

Nazwijcie przedmioty w swoim domu, wytworzone z tworzyw sztucznych.

Jakie przedmioty zrobiono z materiałów naturalnych? W jaki sposób ludzie wykorzystują tworzywa sztuczne i materiały naturalne?

Z czego człowiek buduje dom? Z jakich materiałów zostały wykonane budynki, przedstawione na ilustracjach?

Budynek igloo ze śniegu.

Budynek z cegły.

Jurta – budynek ze skóry zwierząt.

Budynek drewniany.

Które z przedstawionych przedmiotów są naturalne? A które – wykonane przez człowieka (sztuczne)?

Z jakich materiałów wykonano przedmioty, przedstawione na zdjęciach? W czym są podobne i czym od siebie się różnią? W jakie dwie grupy można je połączyć?

Nazwijcie wyroby z tworzyw sztucznych, które są wokół was.

Co skłoniło człowieka do wynalezienia tworzyw sztucznych? Czy można z tych materiałów wytwarzać wyroby dla ozdobienia mieszkania, robić zabawki?

Zbadajcie właściwości tworzyw sztucznych.

Będą wam potrzebne: zabawka plastikowa, gumka, gąbka, naczynie z wodą, pipetka.

Doświadczenie 1. Obejrzyjcie gumkę, zabawkę plastikową, piankę poliuretanową. Spróbujcie je zgiąć. Które z tych materiałów są porowate? Który materiał jest pulchny, miękki? A który – gęsty, ścisły? Który materiał jest giętki?

Wniosek. Pianka poliuretanowa to materiał porowaty i miękki. Plastik i gumka – materiały gęste i giętkie.

Doświadczenie 2. Kapnijcie kroplę wody na każdy materiał: na plastik, piankę poliuretanową i gumę. Który z tych materiałów szybko wchłonął wodę? Dlaczego? Który z tych materiałów nie wchłonął wody? Podajcie przykłady, w jaki sposób właściwości tych materiałów wykorzystują ludzie w życiu codziennym. Jakie przedmioty wykonują z tych materiałów?

Wniosek. Pianka poliuretanowa szybko wchłania wodę, a plastik i guma – nie.

Doświadczenie 3. Nalejcie wody do miski. Zanurzcie w niej gumkę, gąbkę i plastikową zabawkę. Co zauważyliście?

Wniosek. Zabawka plastikowa i pianka poliuretanowa nie toną, ponieważ są lekkie. Guma jest ciężka, dlatego opadła na dno.

Wykonajcie aplikację „Budynek dla mojej rodziny” z materiałów naturalnych i tworzyw sztucznych według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: papier kolorowy falisty albo papier z pudełek kartonowych, karton kolorowy, taśma, guziki, kawałki tkaniny w kratkę, patyczki drewniane od lodów, kolorowa włóczka, kredki, nożyczki, klej PVA.

Wykonajcie po kolei:

Wniosek.

Ludzie wykorzystują materiały naturalne i tworzywa sztuczne do wykonania przedmiotów codziennego użytku itp. Wszystkie one mają różne właściwości. Aby chronić obiekty przyrodnicze, warto oszczędnie wykorzystywać bogactwa naturalne kraju. I nie zaśmiecać przyrody.

WYNALAZKI LUDZKOŚCI

Które z przedstawionych przedmiotów są współczesne, a które – starodawne?

Z czego został wykonany każdy przedmiot?
Dobierzcie odpowiednie słowa.

węlna

glina

drewno

metal

szkło

W jakim celu człowiek stworzył te przedmioty?

Słowniczek

Wynalazek – to, co zostało wynalezione, całkiem nowe, wcześniej nieznanne, przydatne w działalności gospodarczej i może być zastosowane w praktyce.

Wynalazca – ten, kto coś wynalazł albo wynajduje.

Jakie potrzeby człowieka zaspokajają przedstawione wynalazki?

Nazwijcie te przedmioty, które wykorzystujemy w sprzątaniu. Które z nich są urządzeniami technicznymi? W jakim celu wykorzystujemy inne przedmioty? Które z nich ułatwiają pracę człowieka?

Przyjrzyjcie się sytuacjom, przedstawionym na zdjęciu. Powiedzcie, które z dzieci dba o swoje zdrowie i bezpieczeństwo.

Które z dzieci prawidłowo wykorzystuje urządzenia techniczne?

Ułóżcie opowiadanie o wynalezieniu książki.
Z jakich materiałów wykonywano książki w dawnych czasach? A z jakich wytwarza się je obecnie? Jakie istnieją jeszcze inne książki?

Pofantazjujcie, jakiego robota chcielibyście wykonać. Zaprojektujcie i wykonajcie model robota z elementów konstruktora (klocków) albo z materiałów podręcznych według własnego pomysłu.

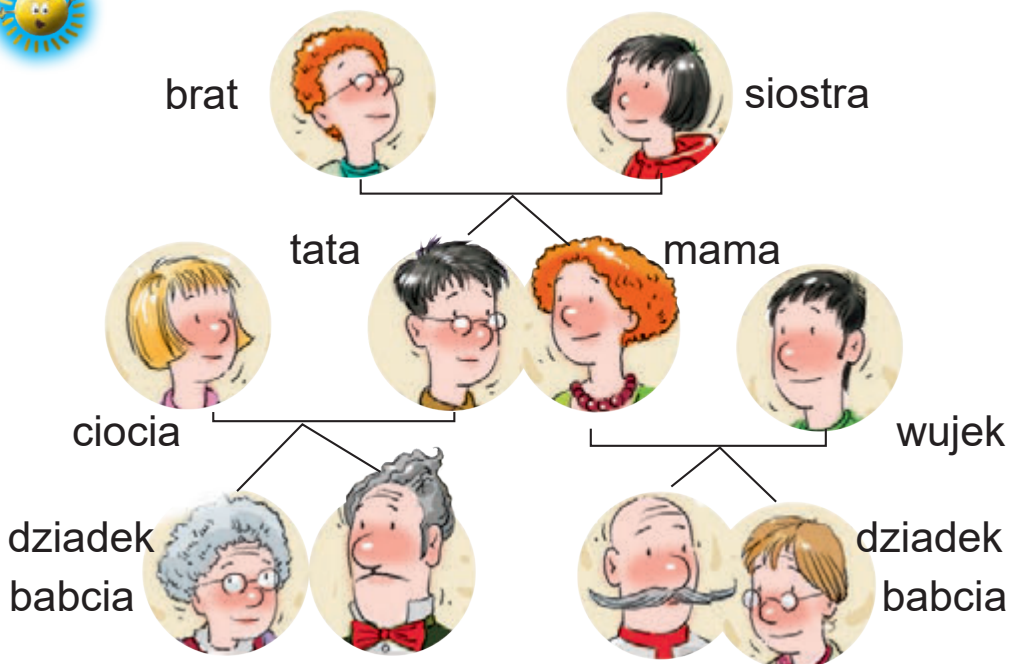
Opowiedzcie, w czym wasz robot może być pomocny ludziom.

Wniosek.

Wynalazki techniczne przyniosły korzyści i ułatwiły pracę człowieka. Ale, aby urządzenia techniczne były bezpieczne, trzeba przestrzegać zasad ich wykorzystania.

MÓJ RÓD

DRZEWO RODZINNE

Słowniczek

Pokolenie – krewni w różnym wieku, którzy żyją w jednym czasie, na przykład, od babci i dziadka do wnuków.

Ród – wszyscy bliscy ludzie, krewni, rodzina.

Przodkowie – starsi krewni, najczęściej starsi od babci i dziadka.

Ile pokoleń jest w waszej rodzinie? Nazwijcie ich przedstawicieli.

Czy wiecie, jak nazywa się brat rodzony waszego taty, mama waszej mamy, syn siostry mamy, ojciec waszego dziadka?

Dla informacji: pradziad, wujek, kuzyn, babcia.

Dowiedzcie się o przodkach swojej rodziny. Jak się nazywali? Czym się zajmowali? Gdzie mieszkali?

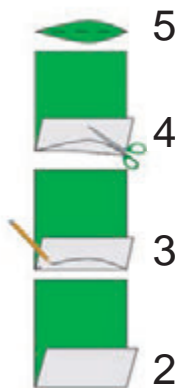
Wykonajcie drzewo swojego rodu według wzoru albo własnego pomysłu.

Będą wam potrzebne: ołówek, papier kolorowy (brązowy i zielony), kartka kartonu na podłoże, klej, nożyczki, zdjęcia.

Wykonajcie po kolei:

1

5

4

3

2

Wniosek.

Każdy człowiek ma krewnych. Wszyscy oni tworzą ród. Pamięć o naszych przodkach jest przekazywana z pokolenia na pokolenie.

RODZINNE TRADYCJE I ŚWIĘTA

Wiele rodzin pielęgnuje tradycje rodzinne.

Jakie sprawy i wydarzenia połączyły te rodziny?
Jakie tradycje one pielęgnują?

Słowniczek

Tradycje – to zwyczaje, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie w rodzinie.

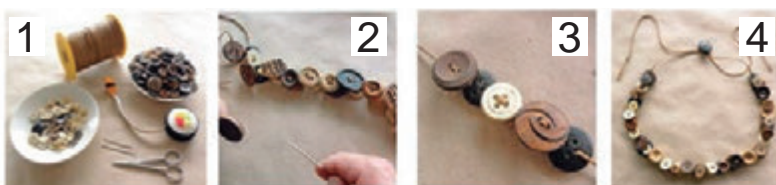
Jakie tradycje są w waszej rodzinie?
Jakie tradycje pomagają zachować zdrowie
w waszej rodzinie?

Wykonajcie naszyjnik z guzików albo bransoletę.

Będą wam potrzebne: guziki różnych kolorów i wielkości, szpulki włóczki, nożyczki.

Wykonajcie po kolei:

Opowiedzcie, komu z członków waszej rodziny podarujecie wykonany własnoręcznie prezent.

Wykonajcie lapbook „Dzień rodziny”.

Jakich świąt i tradycji przestrzegano w rodzinach waszych rodziców i dziadków? Co z nich zapamiętano?

Wniosek.

**Rodzinne święta i tradycje łączą rodzinę.
Dbajcie o tradycje w waszej rodzinie.**

ŻYJĘ NA UKRAINIE

JA I MOJA WSPÓLNOTA

MÓJ KRAJ RODZINNY, MOJA MAŁA OJCZYZNA

Co nazywamy krajem rodzinnym, małą ojczyzną?

O UKRAINIE

Trzymam w ręce
kredki kolorowe.
I chcę namalować
Stepy, pagórki Dnieprowe.
Krymskie Góry i Karpaty,
I jeziora, i dąbrowy,
No i tęczę, i kalinę,
Morze Czarne i Dunaj,
Wszystko – naszą Ukrainę.
Nasz rodzinny piękny kraj!

Natalia Zariczna

Każdy człowiek ma swój kraj rodzinny. To miejsce, gdzie się urodził i żyje. To ścieżka do domu rodzinnego, krajobrazy, które cieszą oko od dzieciństwa. To tam, gdzie słuchano bajek babci i piosenek mamy.

Kraj rodzinny – najbliższy sercu i najdroższy.
Każdy jest dumny ze swojego kraju rodzinnego.

Opowiedzcie, gdzie się urodziście. Gdzie mieszkacie dzisiaj? Jak nazywa się wasze miasto lub wieś? Na jakiej ulicy mieszkacie?

Nazwy miast i wsi mają swoją historię. Niektóre nazwy istnieją wiele lat, a niektóre są współczesne. Na przykład, Kijów nazwano na cześć jednego z braci – założycieli miasta Kija. Lwów – na cześć Lwa – syna założyciela miasta księcia Daniela Halickiego. Nazwa miasta Użhorod pochodzi od nazwy rzeki Uż, na której brzegach leży miasto. Zaporozże jest położone za progami rzeki Dniepr, dlatego ma taką nazwę.

Słowniczek

Założyciel – ten, który założył coś, dał czemuś początek.

Progi na rzekach – pionowe uskoki na rzece.

Dowiedz się od dorosłych, jak powstała nazwa waszego miasta lub wsi.

Która ulica waszego miasta czy wsi jest centralna?

Co na niej się znajduje?

Nazwijcie swój adres.

Znajdźcie na mapie (zob. wyklejkę 1) swój kraj rodzinny – obwód, w którym mieszkacie. Nazwijcie miasto, które jest stolicą obwodu.

Przyjrzyjcie się zdjęciu i objaśnijcie, czym różnią się przedstawione na nim ulice.

W jakiej części miasta lub wsi najbardziej lubicie przebywać? Dlaczego?

Objaśnijcie, jak rozumiecie znaczenie przysłowia o kraju rodzinnym. Jednego z nich nauczcie się na pamięć.

- Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej.
- Kraj rodzinny – raj na ziemi.
- Za krajem rodzinnym i w niebie smutno.

Gdzie pracują dorośli w waszej miejscowości?
Ludzi z jakimi zawodami jest najwięcej w waszym mieście/wsi?

Czy mieliście okazję być w waszej stolicy obwodu?
Co najbardziej zapamiętaliście? Jakie zabytki zwiedziliście?

Wniosek.

Chrońcie i kochajcie swój kraj rodzinny.

Czy wiecie, że...

Kochać kraj rodzinny – oznacza chronić każdą ulicę i podwórko, dom, drzewa itp. Oznacza też szacunek dla starszych i pomoc młodszym. Aby kochać kraj rodzinny, trzeba go dobrze znać.

PRZYRODA KRAJU RODZINNEGO. AKWENY

Najlepszym miejscem wypoczynku dla większości ludzi są akweny: rzeki, jeziora, stawy, źródła itp. Są to akweny słodkowodne. W morzach i niektórych jeziorach woda jest słona.

Jakie akweny są w waszej miejscowości? Jak się one nazywają?

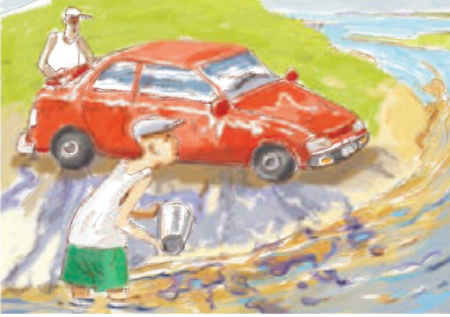
Jakie znaczenie mają akweny dla ludzi?

Jakie ryby żyją w akwenach waszej miejscowości?
Jakie ptaki żyją w pobliżu tych akwenów?

Razem z kolegą/koleżanką z klasy przyjrzyjcie się rysunkom. Opowiedzcie, co zanieczyszcza akweny w waszej miejscowości.

Jak, według was, można chronić akweny przed zanieczyszczeniem?

Objasnijcie, dlaczego mówi się: *Woda na łące – siano – w stogu.*

Odgadnijcie zagadkę.

Pośród wsi koryto
Wodą wypełnione,
Obok niego wierzba puszysta
I kalina gałęzista.
I dorośli, i najmłodszy
Często idą tutaj w gości.

Razem z osobami dorosłymi zorganizujcie wycieczkę do akwenu, który znajduje się w waszej okolicy. Opiszcie akwen.

- Jak nazywa się akwen?
- Jaki jest, duży czy mały?
- Jakiego koloru jest woda?
- Jakie rośliny rosną na brzegu akwenu?
- Jakie znaczenie mają akweny dla ludzi?

Wniosek.

Obecność akwenu w miejscowości – to ważny element życia i działalności gospodarczej ludzi. Akweny trzeba chronić przed zanieczyszczeniem.

Czy wiecie, że...

Już w dawnych czasach ludzie osiedlali się w pobliżu akwenów – tam, gdzie można było zbudować dom i zdobyć jedzenie.

*Kołysoj G.
Chatka nad
rzeczką*

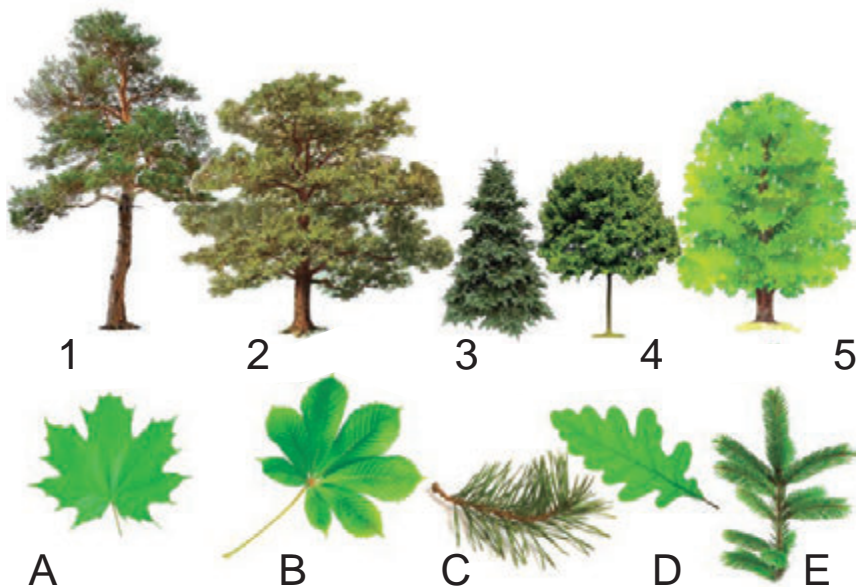
ROŚLINY KRAJU RODZINNEGO

Czy jest las w waszej miejscowości? Jaki to las: liściasty czy iglasty? Opowiedzcie o nim.

Nazwijcie rośliny. Do jakiej grupy można je zaliczyć? Połączcie je w dwie grupy. Określcie, z jakiego drzewa jest każdy liść.

Nazwijcie rośliny leśne. Połączcie je w dwie grupy.

Nazwijcie grzyby jadalne i trujące. Jakich grzybów nie można zbierać? Dlaczego?

Koźlarz
topolowy

Borowik
szlachetny

Muchomor
zielonawy

Muchomor

Ludzie od dawna zauważyli, że niektóre rośliny mogą leczyć choroby ludzi i zwierząt. Takie rośliny nazywamy **leczniczymi**.

Które z przedstawionych roślin znacie? Co wiecie o ich właściwościach leczniczych?

Dowiedzcie się, z jakich roślin wasi bliscy przygotowują herbatę podczas przeziębienia.

Przyjrzyjcie się podczas spaceru w lesie roślinie – podbiał biały (ukr. мати й мачуха). Zastanówcie się, dlaczego roślina ta otrzymała taką nazwę.

Nazwijcie najpierw rośliny warzywne, a potem – owocowe. Które z tych roślin są uprawiane w waszej rodzinie?

Dowiedzcie się, jakie rośliny warzywne uprawiane są na polach i w ogródkach waszej miejscowości. Jakie rośliny owocowe uprawia się w sadach waszej miejscowości?

Przyjrzyjcie się zdjęciu. Do której grupy należą te rośliny?

owies

pszenica

proso

jęczmień

Rośliny, przedstawione na ilustracjach, nazywamy **zbożowymi**. Są to rośliny trawiaste.

Zastanówcie się, dlaczego powstała właśnie taka nazwa.

Ludzie w ciągu całego roku dbają o rośliny uprawne. Na wiosnę – obrabiają ziemię i wysiewają rośliny. Latem – dbają o rośliny, a z niektórych zbierają owoce. Jesienią – zbierają plody rolne i orzą ziemię.

Dowiedzcie się u dorosłych:

- jakie rośliny zbożowe są uprawiane na polach waszej miejscowości. Podajcie ich nazwy;
- jakie potrawy gotuje się z kukurydzy;
- z jakich warzyw gotuje się barszcz.

Wniosek.

W lasach naszej miejscowości rosną drzewa liściaste i iglaste, krzewy, trawy, grzyby: jadalne i trujące.

Na Ukrainie uprawia się warzywa, rośliny zbożowe i owocowe.

Czy wiecie, że...

Dzisiaj na świecie uprawia się ponad siedem tysięcy odmian pomidorów i prawie wszystkie są koloru czerwonego. Jednakże są również pomidory zielone, żółte, pomarańczowe, różowe i fioletowe.

ZWIERZĘTA KRAJU RODZINNEGO

Nazwijcie grupy zwierząt. Co przedstawiono na rysunkach w kółeczkach? Ustalcie związek pomiędzy ilustracją zwierzęcia i rysunkami w kółeczkach.

Przyjrzyjcie się zdjęciom owadów. Które z nich mieszkają w waszej miejscowości? Co o nich wiecie?

Które z przedstawionych ryb żyją w akwenach waszej miejscowości?

okoń

szczupak

leszcz

karaś

sum

Jakie ptaki zamieszkują lasy waszej miejscowości? Jakie żyją obok zabudowań ludzkich? Jakie zwierzęta mieszkają w lasach waszego kraju?

Dlaczego mówi się: *Jaskółka dzień rozpoczyna, a słowik kończy*?

Czy mieliście okazję obserwować życie i zachowanie zwierząt? Których?

Na podstawie ilustracji ułóżcie opowiadanie o życiu bociana białego.

Ukraińcy różnie nazywają bociana –
i żabojad, i wesołek, i bociek, i czornohuz.

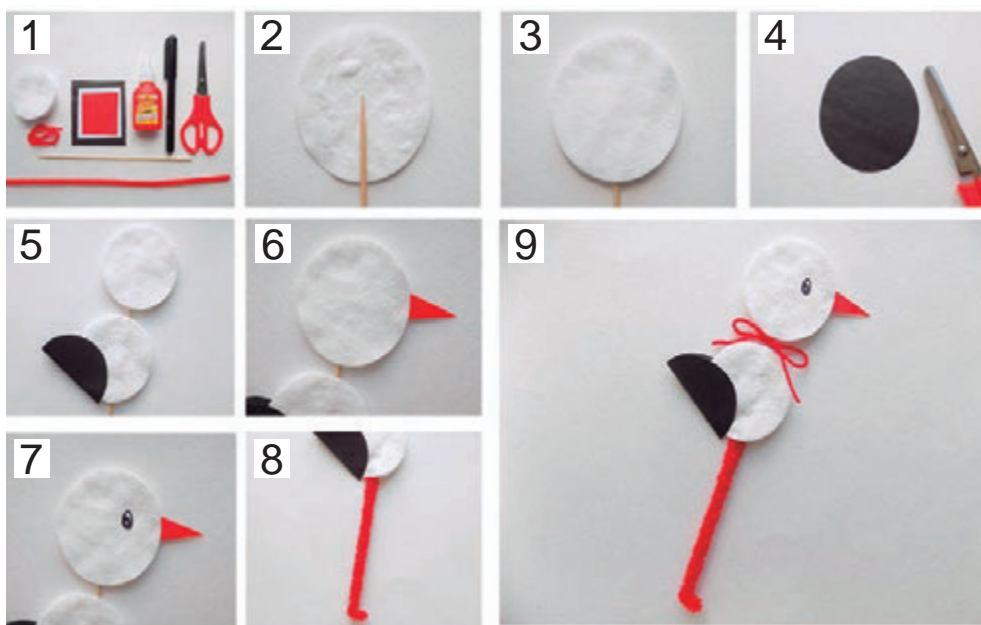
Jak jest nazywany w waszej miejscowości?

Wykonajcie ulubionego ptaka Ukraińców – bociana.

Będą wam potrzebne: cztery płatki z waty,
karton w kolorze czarnym i czerwonym, drewniany
patyczek do szaszłyka, nożyczki, klej, włóczki
w kolorze czerwonym i białym.

Wykonajcie po kolei:

Wniosek.

**Świat zwierząt Ukrainy jest bardzo urozmaicony.
Mieszkają u nas owady, ryby, ptaki, ssaki.**

JAKIE ZWIERZĘTA HODUJE SIĘ W KRAJU RODZINNYM

Przypomnijcie sobie, jakie zwierzęta nazywamy hodowlanymi. Podajcie przykłady zwierząt hodowlanych.

Zwierzęta hodowlane trzeba rzetelnie doglądać. Dlatego trzyma się je w specjalnych pomieszczeniach – chlewach (oborach, stajniach), fermach. Na fermie mleczarskiej za pomocą specjalnych urządzeń doi się krowy, karmi je i poi.

Gdzie trzyma się te zwierzęta? Czym się je karmi?

Latem krowy, konie, owce wypasają się na łąkach. Żeby mieć czym karmić zwierzęta zimą, gospodarze i farmerzy wcześniej przygotowują paszę.

Ptaki hodowlane, najczęściej kury, hoduje się na ptasich fermach. Karmi się je za pomocą specjalnych urządzeń.

Dowiedzcie się od dorosłych, czy w waszej miejscowości są фермы (gospodarstwa) hodowlane. Jakie zwierzęta się tam hoduje?

Wybierzcie cechy, które posiada przedstawione zwierzę.

zwierzę hodowlane

dzikie zwierzę

żyje w lesie

pozyskuje się mięso, jaja

żyje w kurniku

pozyskuje się futro

żyje na dachu

Według wzoru albo własnego pomysłu wykonajcie zwierzęta hodowlane z plasteliny i żółędzi. Omówcie, gdzie one żyją, jak zimują i dlaczego są pożyteczne dla ludzi.

Będą wam potrzebne: plastelina w różnych kolorach, patyczek, deseczka do lepienia, żółędzie różnych rozmiarów.

Wykonajcie po kolei:

1. Przygotujcie żółędzie do pracy.
2. Z plasteliny uformujcie uszy i nogi, i przyklejcie je do żółędzia.
3. Uformujcie z plasteliny nos i ogon, i przyklejcie je do żółędzia.
4. Z plasteliny niebieskiego lub czarnego koloru uformujcie dwie małe kuleczki i przyklejcie je do żółędzia tam, gdzie mają być oczy.
5. Uformujcie z plasteliny ogrodzenie i koryto.
6. Umieśćcie ogrodzenie i koryto na kartce kartonu (podstawie), ustawcie świnię.

Wniosek.

Krowy, konie, owce, świnię, kury, gęsi, kaczki, indyki – zwierzęta hodowlane, które trzeba doglądać. Dostarczają one ludziom produktów spożywczych.

DLACZEGO TRZEBA CHRONIĆ ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Które dziko rosnące rośliny z pięknymi kwiatami podobają się wam najbardziej?

Na pewno mieliście okazję widzieć, jak wracając z lasu czy łąki, ludzie niosą naręczą kwiatów. Szczególnie dużo niszczy się konwalii, przebiśniegów, cebulic, dzwonków. Co roku takich roślin jest coraz mniej.

Żeby ochronić rośliny, które giną, ludzie wpisali je do specjalnie stworzonej **Czerwonej Księgi Ukrainy**. Kolor czerwony – sygnał niebezpieczeństwa. Wzywa on jakby ludzi: rośliny są w niebezpieczeństwie, pomóżcie im!

Przyjrzyjcie się zdjęciom niektórych roślin, które są wpisane do Czerwonej Księgi Ukrainy. Opiszcie je.

Grzybienie
białe

Koniczyna
długokłosa

Miłek
wiosenny

Sasanka
wielkokwiatowa

Słowniczek

Czerwona Księga – to spis rzadkich roślin, grzybów, zwierząt, które są zagrożone wyginięciem.

Wyjaśnijcie, jakie rośliny rosnące w waszej miejscowości wpisano do Czerwonej Księgi Ukrainy.

W każdej miejscowości są zwierzęta, których pozostało bardzo mało. Znikają one, bo ludzie na nie polują, niszczą ich miejsca występowania – lasy, łąki i zanieczyszczają rzeki i jeziora. Dlatego zwierzęta trzeba ochraniać. Żeby chronić zagrożone wyginięciem zwierzęta, wpisuje się je do Czerwonej Księgi Ukrainy. Na takie zwierzęta nie można polować.

Przyjrzyjcie się zdjęciom niektórych zwierząt, które wpisano do Czerwonej Księgi Ukrainy.

srokosz

jelonek rogacz

żubr

ryś

krasopani

poziomkówka

Dlaczego wiele gatunków dzikich zwierząt ginie?

Wyjaśnijcie, które zwierzęta żyjące w waszej miejscowości, wpisano do Czerwonej Księgi Ukrainy.

Jak myślicie, jaki pożytek jest z motyli?
Znajdźcie odpowiedź w wierszu.

NIE ŁÓW MOTYLKA

Prosi Bogdana Oleczka:

– Nie łów motyleczka.

Skrzydeł mu nie wyrywaj,

Niech krąży ponad polami,
ponad łąkami czystymi...

Niech zachwycą się ziemia

Skrzydłami barwnymi!

Wołodmyr Kołomijec

Przyjrzyjcie się zdjęciom motyli. Które z nich udało się wam obserwować? Zastanówcie się, dlaczego mają takie nazwy.

rusałka pawik

modraszek ikar

listkowiec

Razem z dorosłymi przygotujcie informację o jednym z motyli.

Zaproponujcie sobie nawzajem, co, według was, można zrobić dla ochrony roślin i zwierząt waszego kraju, którym grozi wyginięcie.

Jak rozumiecie przysłowie: *Dużo lasu – nie niszczy, mało lasu – ochraniaj, nie ma lasu – posadź?*

Razem z dorosłymi przygotujcie opowiadanie o roślinie lub zwierzęciu waszej małej ojczyzny wpisanymi do Czerwonej Księgi Ukrainy. Namalujcie je. Wykonajcie Czerwoną Księgę waszej małej ojczyzny.

Wniosek.

Ludzie powinni z troską odnosić się do wszystkiego, z czym przychodzi się im żyć na naszej planecie – roślin i zwierząt, i cenić je.

Czy wiecie, że...

W Czerwonej Księdze strony mają różny kolor: czerwony, żółty, biały, szary. Mało jest kartek w kolorze zielonym. Zapisano na nich nazwy roślin i zwierząt, które człowiekowi udało się przywrócić, a na czerwonych kartkach – te, które znikają albo są zagrożone wyginięciem. Czarne strony pojawiły się wtedy, kiedy na planecie Ziemia całkiem wyginęły te gatunki.

ZACHOWANIE SIĘ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Odwiedzacie sklepy, parki, place zabaw dla dzieci, teatry itp. Miejsca te nazywamy **publicznymi**. Odwiedza je wielu ludzi.

Istnieją zasady zachowania się w miejscach publicznych.

Obejrzyjcie znaki, które mogą znajdować się w miejscach publicznych. Zastanówcie się, co one oznaczają. Czy je widzieliście?

Co robią dzieci w parku? Które z nich nie przestrzega zasad zachowania się w miejscach publicznych?

Przyjrzyjcie się rysunkowi. Jakie miejsca publiczne na nim przedstawiono? Jakich zasad bezpieczeństwa trzeba przestrzegać?

- Jakie miejsca publiczne odwiedzić?
- Jakie zasady zachowania przestrzegacie?
- Dlaczego trzeba przestrzegać ustanowionych zasad?

Wniosek.

Głównymi zasadami zachowania się w miejscach publicznych jest przestrzeganie porządku, uprzejmość, pomoc wzajemna i szacunek do innych ludzi.

JAK POSTĘPOWAĆ Z PRZEDMIOTAMI PODEJ- RZANYMI. ZACHOWANIE WOBEC NIEZNAJOMYCH

Które miejsca do zabaw na świeżym powietrzu są bezpieczne? Jakie niebezpieczeństwa mogą czyhać na podwórku? Objaśnijcie, dlaczego tak uważacie.

- Czy można brać pozostawione nieznanome przedmioty i je dotykać? Objaśnijcie, dlaczego może to być niebezpieczne.
- Do kogo trzeba się zwrócić, jeżeli znaleźliście jakieś zawiniątko albo przedmiot nieznanego pochodzenia?

Zainscenizujcie sytuacje przedstawione na rysunkach. Do kogo trzeba się zwrócić w każdym z przypadków?

Pamiętajcie! Nie opowiadajcie nieznajomym ludziom, gdzie mieszkać i jak się nazywacie.

Nazwijcie ludzi ze swoich „kręgów” komunikacji – najbliższej rodziny, krewnych, przyjaciół i znajomych. Dlaczego w „kręgu” nieznajomi stoi pytajnik? Objasnijcie.

Wniosek.

Do gier i zabaw trzeba wybierać bezpieczne miejsca. Trzeba być ostrożnym wobec nieznajomych. Obowiązkowo zwracajcie się o pomoc do znanych dorosłych.

DO KOGO SIĘ ZWRACAĆ W RAZIE ZAISTNIENIA SYTUACJI NIEBEZPIECZNYCH

Pożar, wybuch gazu, pęknięcie rury wodociągowej, wyłączenie światła, kradzież itp. – są to wszystko **sytuacje niebezpieczne**.

Jeżeli w domu nie ma nikogo i coś się stało niebezpiecznego, trzeba powiadomić rodziców przez telefon albo zwrócić się do krewnych lub sąsiadów.

Słowniczek

Sytuacja niebezpieczna – to zagrożenie życia i zdrowia człowieka.

W razie zaistnienia **pożaru** dzwońcie pod numer telefonu **101**.

Aby wezwać **policję**, wybierzcie numer **102**.

A jeżeli człowiekowi zrobiło się niedobrze, trzeba wezwać **pogotowie ratunkowe** pod numerem **103**.

Do kogo trzeba się zwrócić w sytuacjach, przedstawionych na rysunkach?

Wniosek.

W razie zaistnienia sytuacji niebezpiecznej najważniejsze jest, aby się nie pogubić, a działać! Aby nie być winnym w powstaniu sytuacji niebezpiecznych, trzeba być uważnym i ostrożnym.

UKRAINA – MOJA OJCZYZNA

SYMBOLE MOJEJ UKRAINY

Do czego autorka wiersza porównuje Ukrainę?
Do czego naszą Ojczyznę porównalibyście?

OJCZYZNA

Słońce ma niebo błękitne,
Każdy ptaszek – gniazdko uwite.
Każdemu Ojczyzna
jak matka miła.
Nasza nazywa się – Ukraina!

Hanna Czubacz

Każdy kraj ma swój herb, flagę i uroczystą
pieśń – hymn.

Małym Herbem Państwowym Ukrainy
jest **trójząb**. Od najdawniejszych
czasów symbol-trójząb był szanowany
jako ochrona. Był przedstawiany na
starodawnych monetach, pieczęciach,
naczyniach, malowidłach ściennych itp.

Zastanówcie się, gdzie dzisiaj można zobaczyć
wizerunek trójząba. Dokończcie rząd.

Jak myślicie, co symbolizują kolory na Fladze Państwowej Ukrainy?

Posłuchajcie nagrania Hymnu Państwowego Ukrainy w wykonaniu artystów. Z szacunku dla hymnu podczas jego wykonania trzeba wstać, a mężczyźni powinni zdjąć nakrycie głowy.

Zastanówcie się, podczas jakich wydarzeń jest wykonywana uroczysta pieśń państwowa – hymn. Znajdźcie w podręczniku hymn naszego państwa. Kto jest autorem tekstu i muzyki do niego?

Największą rzeką Ukrainy jest Dniepr. Z dawnych czasów rzeka dostarczała mieszkańcom miasta wody i ryb. Po Dnieprze przywożono do Kijowa towary z różnych krajów świata.

Dzisiaj również Dniepr pozostaje źródłem dostarczania wody dla większości mieszkańców Ukrainy.

Na cześć Dniepra na Ukrainie nazwano miasto, klub piłki nożnej i stację metra w Kijowie.

Znajdźcie i pokażcie na mapie rzekę Dniepr. Nazwijcie miasta, które leżą nad Dnieprem.

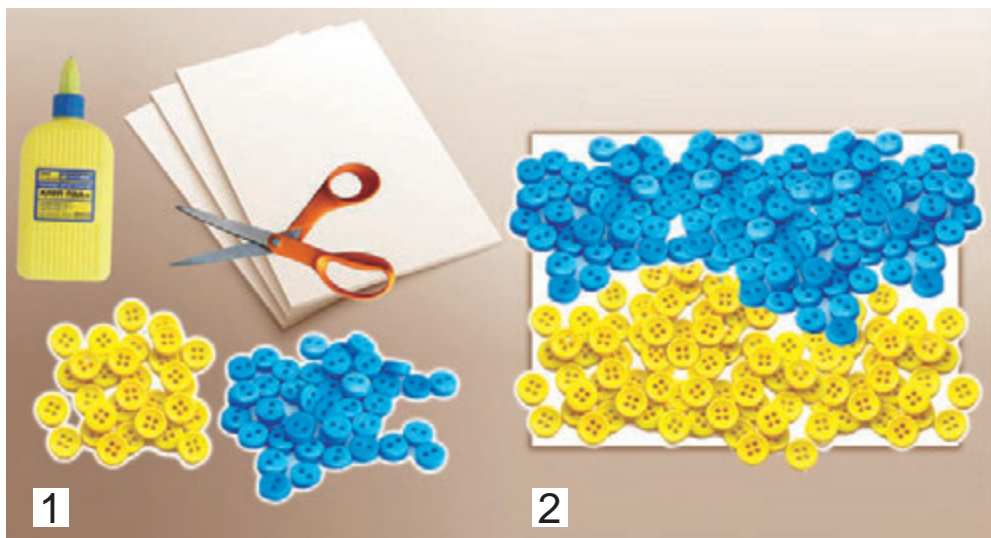

Wykonajcie flagę naszego państwa.

Będą wam potrzebne: guziki w kolorze błękitnym i żółtym, karton albo twardy papier, klej.

Wykonajcie po kolei:

Ułóżcie i przeczytajcie zdania. Co w nich jest wspólnego?

Ukraina – nasze/nasza/nasz

- państwo.
- Ojczyzna.
- kraj.

Wniosek.

**Ukraina – to nasza Ojczyzna, nasze państwo.
Flaga, herb i hymn – to państwowe symbole kraju.**

KIJÓW – STOLICA UKRAINY

Głównym miastem, stolicą Ukrainy jest **Kijów** – jedno z największych i najstarszych miast Europy. Jest ono uważane za najbardziej zielone miasto naszego kraju. A jak wy uważacie, dlaczego?

Czy wiecie, jaka roślina jest symbolem stolicy Ukrainy? Spróbujcie to odgadnąć, patrząc na zdjęcie.

Centralnym placem Kijowa jest – **Majdan Niepodległości**. Tę współczesną nazwę plac otrzymał po proklamowaniu przez Ukrainę niepodległości państwowej.

Dzień Niepodległości Ukrainy – święto państwowe, które obchodzimy 24 sierpnia.

Jak obchodzony jest Dzień Niepodległości w waszych rodzinach? Jak obchodzi się Dzień Niepodległości w waszym mieście lub wsi?

Wniosek.

**Stolicą naszego państwa jest Kijów.
Swoj kraj rodzinny, swoje państwo trzeba
kochać, szanować i chronić.**

Czy wiecie, że...

W Kijowie jest metro.
Stacja „Arsenalna” jest
największa na świecie!

Westybul stacji
„Arsenalna”

KULTURA I OBYCZAJE UKRAIŃCÓW

Jesteśmy dumni z przeszłości i współczesności naszego kraju.

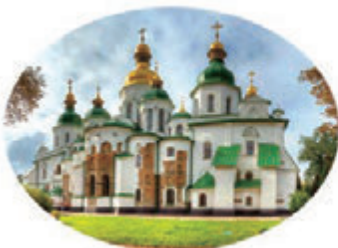
Co wiecie o przeszłości naszej Ojczyzny? Jakich wybitnych ludzi znacie? W jaki sposób rozstawili oni Ukrainę?

Taras
Szewczenko

Lina
Kostenko

Budowle architektoniczne

Kozactwo: od przeszłości do współczesności

Każde miasto czy wieś Ukrainy ma starodawne budowle albo miejsca, z którymi są związane wydarzenia historyczne. Zabytkowe świątynie, budynki, pomniki, place i ulice przypominają o przeszłości naszego państwa.

W Kijowie są Złote Wrota. Wiele stuleci temu służyły one za bramę wjazdową do dawnego miasta.

W Odessie są słynne Schody Potiomkinowskie.

Podobnie jak kilka stuleci temu, łączą one centrum miasta z przystanią i dworcem morskim.

Odessa. Schody Potiomkinowskie

Kijów. Złote Wrota

Jakie zabytkowe budowle lub miejsca znajdują się w waszym mieście czy wsi? O czym opowiadają pamiątki kultury i przyrody?

W razie potrzeby zwróćcie się o pomoc do dorosłych.

Na Ukrainie mieszkają Ukraińcy, Białorusini, Tatarzy Krymscy, Polacy, Węgrzy, Rumuni, Rosjanie i inne narodowości. Wszyscy oni rozumieją się nawzajem, bo porozumiewają się językiem ukraińskim.

Język ukraiński – to język państwowy Ukrainy.

Przeczytajcie słowa wiersza, które opisują język ukraiński. Dobierzcie swoje wyrazy do słowa *język*, które odpowiadałyby na pytanie *jaki?*

Jaki jest wspaniały
jasny i bogaty
język ukraiński,
język mamy, taty!
Język mamy, taty,
dziadka i babuni.
Znam go już dość dobrze,
jeszcze lepiej poznam.

Marijka Pidhirianka

Jakim językiem rozmawiacie, uczycie się? Jakie inne języki znacie?

Objaśnijcie znaczenia przysłów.

Język – serce narodu.

Dla każdego jego język jest najlepszy i najśłodszy.

Wniosek.

Język i obyczaje łączą ludzi w jeden naród. Ukraińcy są dumni ze swojej historii. Jesteśmy wdzięczni ludziom, którzy rozstawili i rozstawiają nasz kraj. Przeszłość historyczną naszej Ojczyzny można zobaczyć w pamiątkach architektonicznych miast i wsi. Chrońmy je przed zniszczeniem!

SYMBOLE NARODOWE

Słowniczek

Symbole narodowe – to, co jest najbardziej lubiane, szanowane i chronione przez naród.

Jakie rośliny i zwierzęta są symbolami narodowymi na Ukrainie? Podajcie ich nazwy.

Jakie symbole narodowe chroni się i szanuje w waszej miejscowości?

TRADYCYJNE POTRAWY UKRAIŃSKIE

pierogi

barszcz

gołąbki

hалуški

Jakie jeszcze inne potrawy kuchni ukraińskiej znacie? Które z nich przygotowuje się w waszych rodzinach? Jakie potrawy lubicie? Przygotujcie miniprojekt „Przepis na moją ulubioną potrawę”.

Wniosek.

Ukraińskie symbole narodowe to wyszywanka, lalki-motanki itp. Ukraińcy – to ludzie gościnni. Ukraińska gościnność i życzliwość są znane na całym świecie.

UKRAINA – KRAJ EUROPEJSKI

Jaką nazwę ma nasze państwo? Jakimi słowami autor wiersza nazywa nasz kraj?

Jest wiele krain na świecie.
W nich rzeki, jeziora, doliny.
Są kraje wielkie i małe, jak wiecie,
Ale najlepsza jest zawsze – Ojczyzna.
Dlatego najdroższą dla nas
Jest i będzie każdej minuty
Pośród innych krain tylko jedyna –
Najdroższa dla nas Ukraina!

Maksym Petrow

Przyjrzyjcie się mapie (zobacz wyklejka 1). Jakie morza oblewają Ukrainę? Z jakimi państwami graniczy Ukraina?

Poszukajcie dla każdego słowa swój „domek”. Czy niektóre słowa mają kilka „domków”? Objasnijcie.

Ziemia

W państwie
Ukraina –

obywatele

Jesteśmy
w Europie –

rodacy

Jesteśmy na pla-
necie Ziemia –

Europejczycy

Ukraińcy

mieszkańcy kraju

Wniosek.

**Ukraina dąży do pokoju, dobra, przyjaźni ze
wszystkimi narodami świata.**

SPIS TREŚCI

JA I ŚWIAT WOKÓŁ MNIE

Świat, który mnie otacza	3
Różnorodność roślin. Ich budowa	3
Drzewa, krzewy, trawy. Rośliny liściaste i iglaste	6
Rośliny dziko rosnące i uprawne.	9
Różnorodność zwierząt. Zwierzęta dzikie i hodowlane	13
Owady i ryby	17
Ptaki i ssaki	20
Ochrona przyrody	24
Ja i moje zdrowie	27
Ciało człowieka	27
Radość życia i zdrowie	32
Ćwiczenia fizyczne i zdrowie	34
Jaki bywa odpoczynek	38
Odżywianie i zdrowie	41
Zdrowe jedzenie. Jakie jest?	46

MOJE NAJBLIŻSZE OTOCZENIE

Ja i moja rodzina	49
Rodzina – najbliższe moje otoczenie	49
Obowiązki w rodzinie	54
Domowi ulubieńcy	56
Jakie materiały człowiek wykorzystuje w życiu codziennym	59
Wynalazki ludzkości	64

Mój ród	68
Drzewo rodzinne.	68
Rodzinne tradycje i święta	70

ŻYJĘ NA UKRAINIE

Ja i moja wspólnota	72
Mój kraj rodzinny, moja mała ojczyzna	72
Przyroda kraju rodzinnego. Akweny	76
Rośliny kraju rodzinnego	79
Zwierzęta kraju rodzinnego	83
Jakie zwierzęta hoduje się w kraju rodzinnym	86
Dlaczego trzeba chronić rośliny i zwierzęta.	89
Zachowanie się w miejscach publicznych	93
Jak postępować z przedmiotami podejrzanymi. Zachowanie wobec nieznajomych.	95
Do kogo się zwracać w razie zaistnienia sytuacji niebezpiecznych	97
Ukraina – moja ojczyzna	99
Symbole mojej Ukrainy	99
Kijów – stolica Ukrainy.	103
Kultura i obyczaje Ukraińców.	105
Symbole narodowe.	108
Ukraina – kraj europejski	110

Навчальне видання

ГІЛЬБЕРГ Тетяна
ТАРНАВСЬКА Світлана
ГНАТЮК Ольга та ін.

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Підручник інтегрованого курсу для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
з навчанням польською мовою

(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

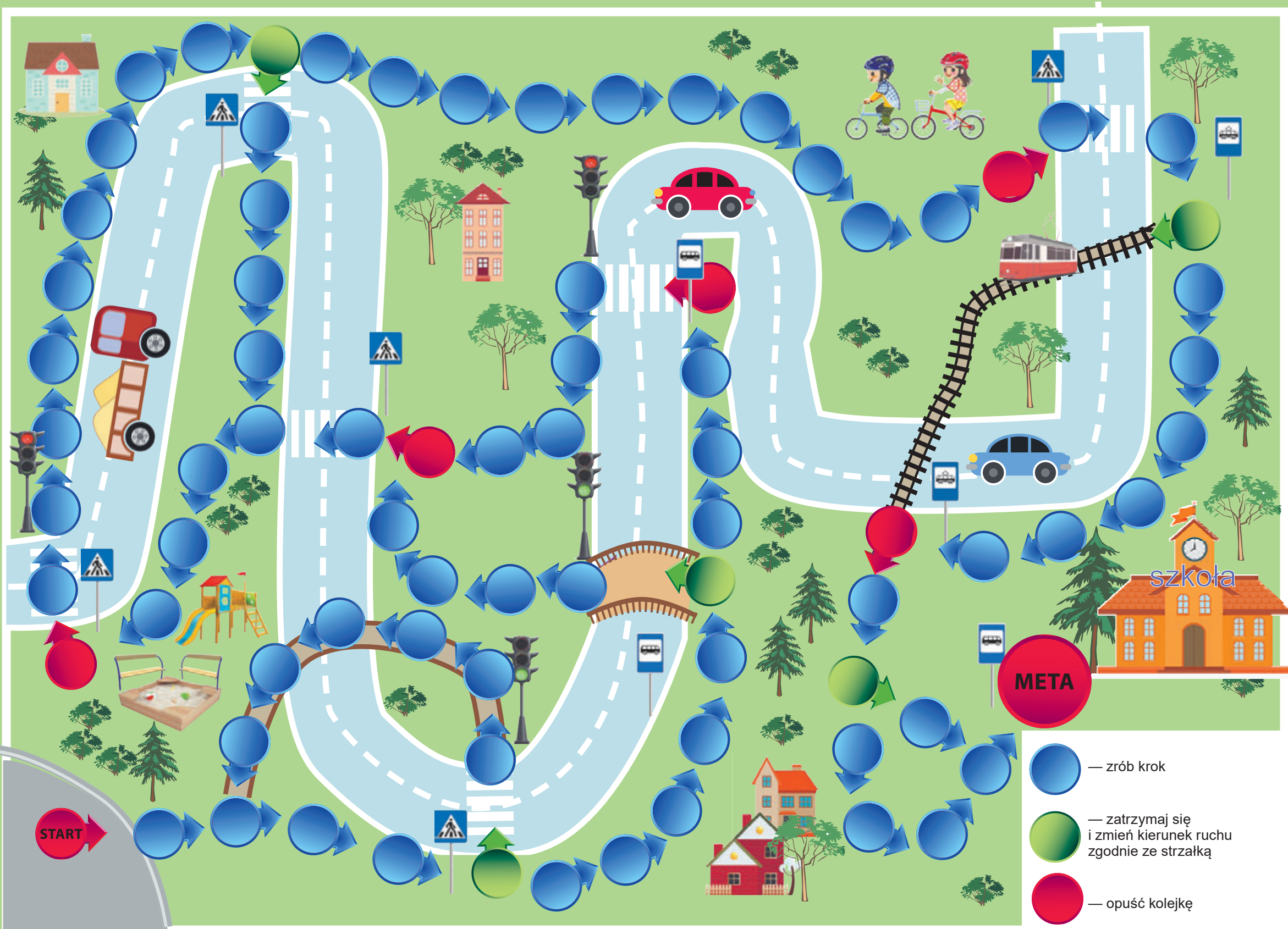
Переклад польською мовою
Перекладач Калуські Томаш-Аркадіуш
Польською мовою

Редактор О. Бойцун
Обкладинка, макет, художнє оформлення,
комп'ютерна обробка ілюстрацій С. Железняк

Формат 70×100 ¹/₁₆. Ум. друк. арк. 9,1.
Обл.-вид. арк. 8,98. Тираж 213 пр. Зам. № 105п

Державне підприємство
«Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»
79008 м. Львів, вул. Галицька, 21
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4826 від 31.12.2014
www.svit.gov.ua; e-mail: office@svit.gov.ua; svit_vydav@ukr.net

Друк ТДВ «Патент»
88006 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4078 від 31.05.2011

META

szkoła

START

- — zrób krok
- — zatrzymaj się i zmień kierunek ruchu zgodnie ze strzałką
- — opuść kolejkę